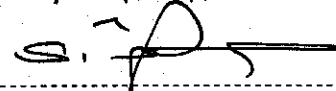

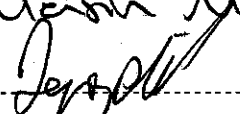

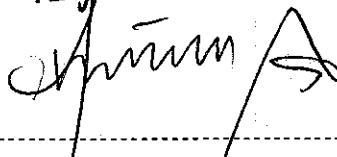
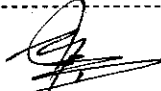
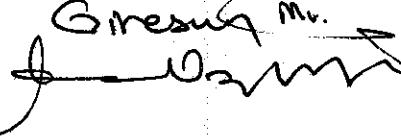
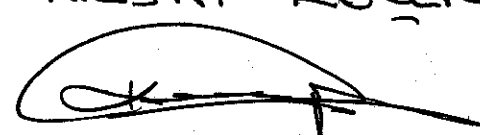
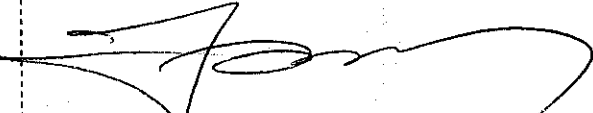

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederiz.

ABDULLAH GÜLER İstanbul Mu. 	 Hulusi ŞENTÜRK İstanbul Milletvekili
Zeynep GÜL YILMAZ Merin Mu 	Hacı ÖZKAN Mersin Milletvekili
Ruat KÖKTAS Samsun Milletvekili 	Fiya ARUNYALDIZ Konya Mu.
Ramazan Can Kırıkkale Milletvekili 	Cemal ÖZTÜRK Giresun Mu.
A. NEJAT KOÇER GAZİANTEP MV.	 Cemil YILMAZ Kocaeli Mu.

TBMM BAŐKANLIĐI

Tali Komisyon	- Avrupa Birliği Uyum - Çevre	
Esas Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji	
Tarih:	20 Ocak 2020	Esas No: 2/2537

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BŐK. LIĐI

17 Ocak 2020

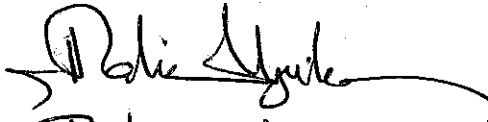
Nantara:

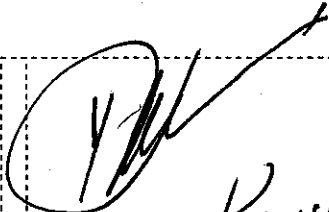
TBMM
GELİR EVRAK

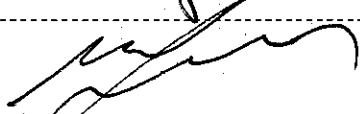
17 Ocak 2020

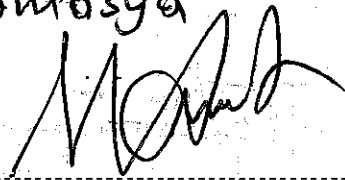
602475

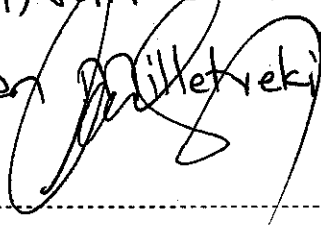
BAYAN AKTARILMIŐTÜR

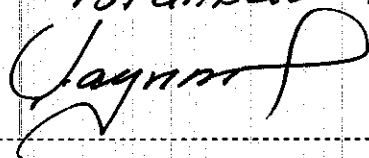

Pahir Akyürek
Konya M.V.

Bekir Kuvvet Şişli
Ayden M.V.

Mihrişah Belma
Sadır İst. M.V.

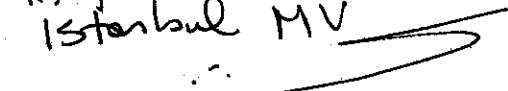
M. Levent Karahocası
"Amasya"

Osman Nuri Güllüoğlu
Van Milletvekili

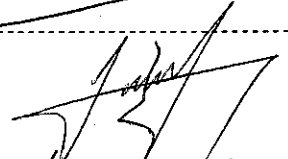
JAMIL AYRIM
İstanbul M.V.

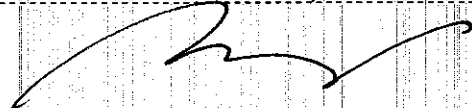
Süleyman Karaman
Erzurum M.V.

RECER ÖZEL
İsparta M.V.

İffet Pala
İstanbul M.V.

Orhan Yeğin
Ankara Milletvekili

Zafer İSİK
Bursa Milletvekili

Ruhsa Kadir
İstanbul Milletvekili

Semih EKİNCİ
Sivas Milletvekili
Sivas

İbrahim YURDUNUŞEVEN
Afyonkarahisar MV.
Afyonkarahisar

Zaurem Gülender AĞAÇ
Zaurem MV.
Zaurem

Dr. Fatma Betül SAYAN
KAYA
İST. M.V.
Fatma

Cemal Bekle
İZMİR MV.
Cemal

F. Alpay Özalan
İZMİR M.V.
F. Alpay

ŞİRİN ÜNAL
İST. MV.
Şirin

Mücahit DURMUŞOĞLU
OSMANIYE KAU.
Mücahit

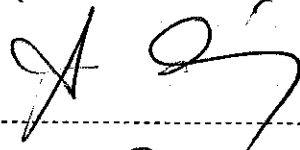
Cemal Çağatay
BİTLİS MV.
Cemal

Ali Günhan TASTIN
MERSİN M.V.
Ali

Zelma
TASLISEMİOĞLU BAKAN
ERZURUM
Zelma

Yavuz Subası
BOLU MV.
Yavuz

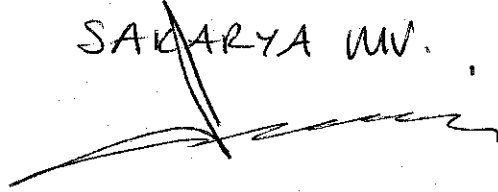
Adnan Cemmer
Trabzon MV.

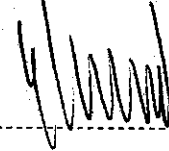
İlyas Seker
Kocaeli MV.

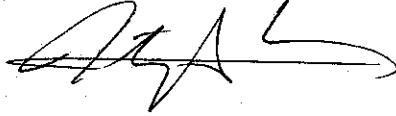
PELEP UNCUOĞLU
SAKARYA MV.

İmine Zeybek
Kocaeli MV

Nilgün Ök
Denizli MV

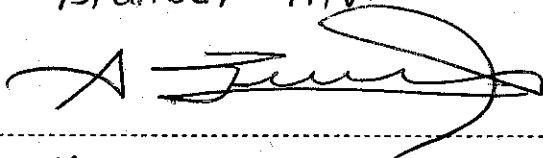
Numan
Hesret Beyler
Sakarya MV

CEYDA BAĞINARZ GANKIRI

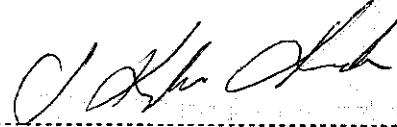
İZMİR MV

Ahmet Berat Gökce
İstanbul MV.

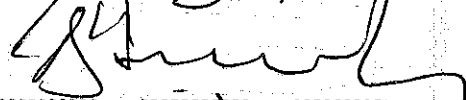
DEMRA KAPLAN KIZILIRMAK
MANISA MV

Ahmet Akay
Sakarya MV.

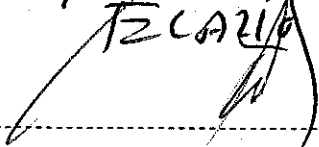
Gülent Akferici
Mazıda MV.

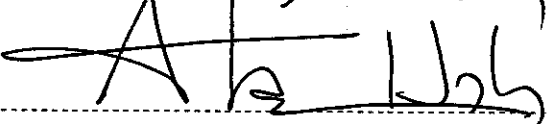
Yasin UĞUR
Burdur Mu.

Mehmet Uğur GÖKÇÖZ
Isparta Mu.

Selma Özkaya ESER
Karaman Mu.

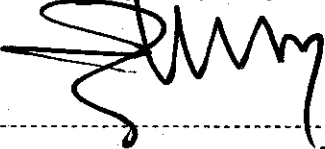
Zühal DEMİRBAS
TEKİRDAĞ

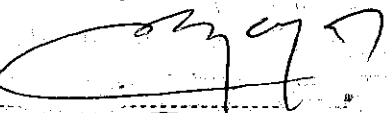
Munafar ARSLAN
Tokat Mu.

Ajay HSU
Antalya

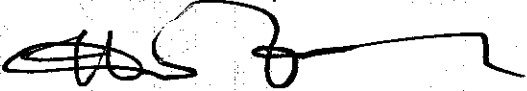
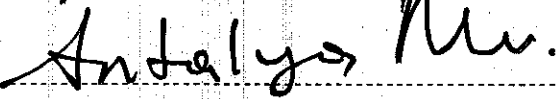
R. Seza Kabircioğlu
Kocaeli Mu

Rauza Kavata Kev
İstanbul Milletvekili
Rauza

Othman CIRCACI
Samsun Mu.

F101 KAYA
İSTANBUL

Asuman ERDOĞAN
Ankara milletvekili

Kemal Gelik
Antalya Mu.

İsmail Ganes
USAK M.V.

Eyüp ÖZSOY
İstanbul M.V.

Peyzi Berribek
Bimpoic M.V.

Mehmet Cihat ŞEVAL
Kahramanmaraş M.V.

Tamer DAĞLI
Adana M.V.

İsmail KAYA
Osmaniye M.V.

Selahattin MINSOLMAZ
Kırklareli M.V.

SELİM GÜLTEKİN
NİĞDE M.V.

Mustafa KENDİRCİ
Kars M.V.

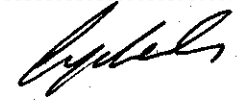
Yiğcel MEVKEÇİ
Nevşehir M.V.

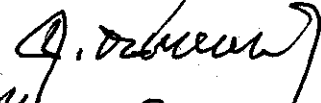
Osman BARAZ
İstanbul M.V.

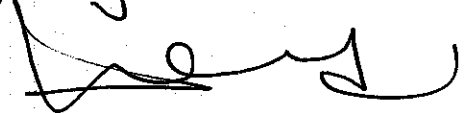
Osman ÖREN
Siirt M.V.

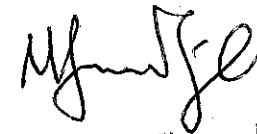
Şiirle
Şiirle Kenderoğlu
Çanakkale Mvk.

Emrullah İŞLER
Ankara Mv.

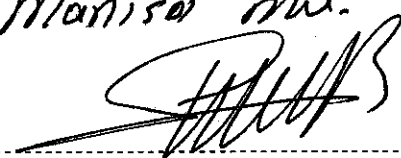

Ceyda Çetin Erenler
Rütahya Milletvekili

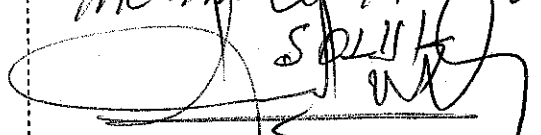

Hacı Ahmet ÖZDEBE
Konya Mv

Hüseyin Sarver
Hatay Milletvekili

M. Sait KIRAZOĞLU
Gaziantep Milletvekili

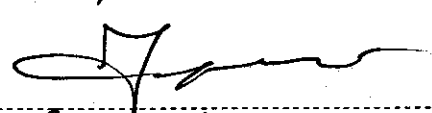

Cayir Demirler
Mardin Mv.

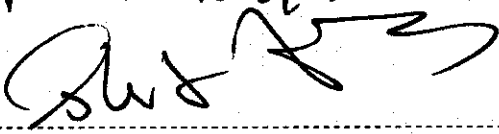
İsmail Bekir
Manisa Mv.

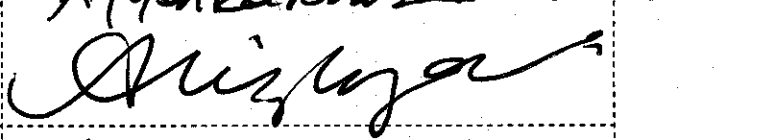
Mehmet Habib

Sivas Mv.

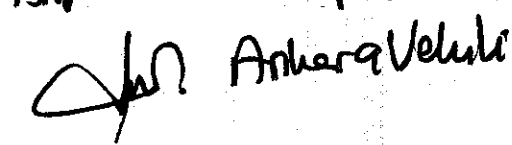
Zeynep Yıldız
Ankara Mv.

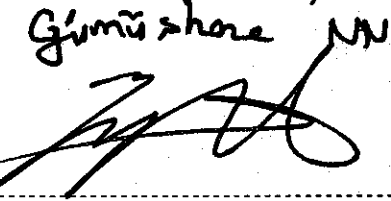
Adil Çelik
Balıkesir Mv.

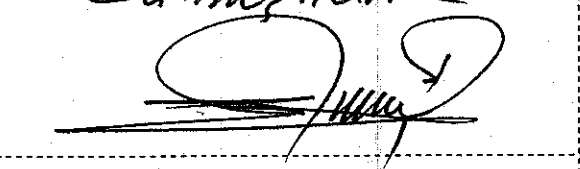

Abdullah Bağcı
Adana Mv

İshak İsmail
Kastamonu

Ali Özkaya
Afyonkarahisar MM

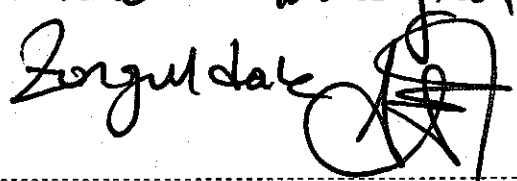
Arife Palat Dörten
Ankara Velüki

Cihan Pektaş
Gümüşhane MM

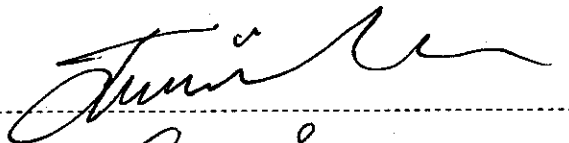
Hacı Osman AKBÜL
Gümüşhane

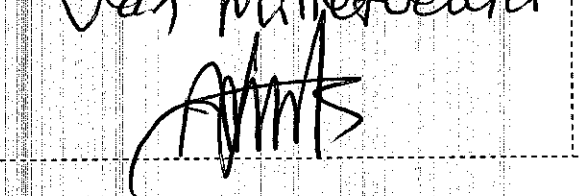
Fatma Aksel
Edirne
F. Akul

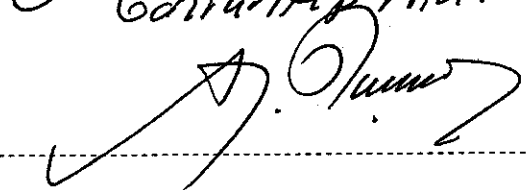
Halil Elyemen
Konya MY

Ahmet Çelikkaya
Zonguldak

Hasan Amasya
GİLEZ
Amasya Milletvekili

Tülay Koyuncu
İstanbul Milletvekili

Abdulahat Arvas
Van Milletvekili

İli Şahin
Goraniye MM.

Dena Nur Celik
Antalya M.V.

Mustafa KÖSE
Antalya M.V.

GENEL GEREKÇE

Bir ürünün insan sağlığı ve güvenliği, tüketici, çevre, iş sağlığı ve işyeri güvenliği gibi bir kamu yararı bakımından tehlike arz ettiği hallerde gerekli düzenlemelerin yapılması ve önlemlerin alınması tamamen piyasa güçlerine terk edilemez. Kamunun bu gibi durumlara müdahil olması şarttır. Kamu, bu gibi risklerin önlenmesi için gerekli düzenlemeleri yapar, bu kurallara uygunluğu denetler ve uygunsuzluk hallerinde gerekli tedbirleri alır.

Ancak üretim, ekonomi ve ticaretin mümkün olduğunca kesintisiz işlemesi de bir kamu yararadır ve aynı şekilde kamu tarafından gözetilmelidir. Dolayısıyla kamu erki, insan sağlığı ve güvenliği gibi bir kamu yararını korumak için müdahale ederken aynı amaca ulaşmasını sağlayacak yöntemlerden en az kısıtlayıcı olanı tercih etmeli, aldığı önlemler de orantılı olmalıdır. İki ana kamu yararı arasındaki hassas denge mutlaka korunmalıdır. Bu nedenle, bir ürünün imalatından tüketimine kadarki süreçte rol alan tüm kesimlerin nitelikleri, görev, yükümlülük, hak, yetki ve sorumlulukları kadar sınırları da açık bir şekilde tanımlanmalıdır.

Bu doğrultuda, kamu yararının korunması için teknik düzenleme olarak isimlendirilen düzenlemelerin usul ve esaslarının, ürünü piyasada bulunduran imalatçı, yetkili temsilci, ithalatçı ve dağıtıcıların yükümlülüklerinin, test, muayene ve belgelendirme faaliyeti yapan uygunluk değerlendirme kuruluşlarının nitelikleri ve yükümlülüklerinin, ürünlerin kurallara uygunluğunun denetimini yapacak olan yetkili kamu kuruluşlarının görev, yetki ve sorumluklarının ve uygunsuzluk hallerinde uygulanacak yaptırım ve cezaların kanun ile belirlenmesi gerekmektedir.

Ürün güvenliği ve teknik düzenlemelere ilişkin hususlar esasen ilk olarak Avrupa Birliğinin ilgili yatay mevzuatı temel alınarak hazırlanan 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun ile düzenlenmiştir. 4703 sayılı Kanuna dayanılarak yetkili kuruluşlarımızca yüzlerce teknik düzenleme hazırlanmış ve yürürlüğe konulmuştur. Nitekim bu çerçevede, ürün güvenliği, "CE" işareti, onaylanmış kuruluş, piyasa gözetimi ve denetimi gibi birçok kavram kamuoyunun da gündemine girmiş, imalatçı ve tüketicilerin ürün güvenliği bilinci giderek artmaya başlamıştır. Ancak Avrupa Birliği 2010 ve 2019 yıllarında yürürlüğe koyduğu yeni yatay mevzuat ile bu alanda önemli değişiklikler ve yenilikler yapmıştır. Avrupa Birliği mevzuatındaki gelişmeler ve yetkili kuruluşlarımızca dile getirilen ihtiyaçlar neticesinde, nihai kullanıcıların elinde bulunan ürünlerin güvenli olmaması durumunda söz konusu ürünlerin geri çağırılması, uygun olmayan ürünlerin sorumlusunun bulunmasını teminen iktisadi işletmecilerin izlenebilirliği, e-ticarette piyasa gözetimi ve denetimi, ürün sorumluluğu tazminatı gibi hususların da düzenlenmesi gerekliliği doğmuştur.

Öte yandan, ülkemizin sürdürülebilir ihracat artışının temini açısından önem arz eden Türk malı imajının korunması amacıyla, ihraç edilen ürünlerin de güvenli olması, taşıma konu olmaması ve ürüne ilişkin işaretleme, etiketleme ve belgelendirmenin alıcıyı yanıltmayacak şekilde yapılmasına ilişkin hususlar da hüküm altına alınmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile, Kanunun amacı düzenlenmektedir. Bu doğrultuda piyasaya arz edilen, hizmete sunulan veya piyasada bulundurulmuş ürünlerin kamu yararı bakımından tehlike arz etmemesi için gerekli koşulların belirlenmesi, bunların yerine getirildiğinin denetlenmesi, süreçte yer alanların yükümlülük, görev, yetki ve niteliklerinin belirlenmesi amacıyla gerekli düzenlemeler yapılmakta ve uygunsuzluk halinde uygulanacak önlem, yaptırım ve cezalar tespit edilmektedir.

MADDE 2- Madde ile, Kanunun kapsamı düzenlenmektedir. Kanun prensip olarak, bütün ürünleri kapsamakla birlikte bir ürüne ilişkin özel bir kanunun bulunması durumunda, Kanun hükümleri söz konusu ürüne, özel kanunda hüküm bulunmayan hallerde uygulanacaktır. Çünkü özel kanunlar, kapsadığı ürünlerle ilgili daha detay hususları düzenlemektedir.

Kanunda bir ürünün piyasaya arzından kullanıcının eline geçtiği ana kadar piyasada bulundurulduğu kabul edilmektedir. Kanun ilke olarak piyasada bulundurulmuş ürünleri kapsamaktadır. Ancak Kanunda henüz piyasaya arz edilmemiş olmakla birlikte imalat süreci sona ermiş, piyasaya arz edilmesi için başka bir imalat işlemine gerek olmayan ürünlerin piyasaya arz edilmesi hedeflenen ürünler olduğu varsayılmakta ve gerektiğinde bu ürünlerin de Kanunun öngördüğü koşullara uygun olması gerekmektedir. Diğer taraftan, bazı ürünler (bir ürün imalatında işçi tarafından kullanılan makine, hastanelerde kullanılan MR cihazı gibi tıbbi cihazlar, asansörler) doğası gereği nihai kullanıcının hizmetine sunulurlar. Kanun bu ürünleri de kapsama almaktadır.

İhraç edilecek ürünler ilke olarak Kanunun kapsamı dışında kalmaktadır. Esas olan, varış ülkesindeki teknik, sağlık ve güvenlik koşullarına uyuluyor olmasıdır. Ancak madde ile istisna olarak aşağıdaki iki durum kapsama alınmaktadır:

1) Gümrük Birliği nedeniyle Avrupa Birliğine (AB) yapılacak ihracat, Kanun kapsamına alınmaktadır. Gümrük Birliğinin temel özelliği olan malların serbest dolaşımı ilkesinin işleyebilmesi için Türkiye’de imal edilerek veya imal edilmese dahi serbest dolaşıma sokularak AB üyesi ülkelerin piyasasına arz edilmesi hedeflenen ürünlerin de her iki pazarda geçerli ortak teknik kurallara uygun ve her durumda güvenli olması gerekmektedir. Aksi takdirde, iki taraf arasındaki ticarete ürünlerin gümrükte güvenlik kurallarına uygunluğunun denetimi gerekli olacak, bu da teknik engel yaratması nedeniyle genelinde taraflar arasında malların serbest dolaşımını, özelinde ise AB pazarına ihracatımızı sektöre uğratacaktır. Bundan dolayı denetim esnasında, bir ürünün aslında AB pazarına arzının hedeflendiğinin tespiti halinde de Kanun hükümleri uygulanacak ve bu ürünler ülkemiz piyasasına arz edilmiş sayılacaktır.

2) AB dışındaki ülkelere ihraç edilen ürünler normal şartlarda varış ülkelerinin kurallarına uygun olmalıdır. Ancak Türk malı imajının zedelenmesine yol açacak insan sağlığını ve güvenliğini tehdit eden ürün ihraç edilmesi, ihraç edilen üründe yanıltıcı etiketleme, tağşiş, yanlış içerik beyan etme veya son kullanım tarihinin değiştirilmesi ve benzeri durumlarda ithalatçı ülkeden uygunsuzluğun ülkemize rapor edilmesi halinde ürün, yetkili kuruluş tarafından içeride de Kanun veya diğer mevzuat dikkate alınarak incelenecek ve aynı sonuç teyit edilirse yaptırım uygulanacaktır. Aynı şekilde, piyasa gözetimi ve denetimi kapsamında da bu ürünlerde uygunsuzluk tespit edilmesi halinde aynı yaptırımlar uygulanabilecektir.

MADDE 3- Madde ile, Kanundaki tanımlar düzenlenmektedir. Tanımlar, Türkiye’de teknik düzenlemeler, ürün güvenliği, uygunluk değerlendirmesi, standardizasyon ve akreditasyon alanında Avrupa Birliği sistemi uygulandığı için ilgili AB mevzuatı esas alınarak düzenlenmektedir. Aynı tanımların kullanılması Türk ihraç mallarının AB pazarında serbest dolaşımının sağlanması bakımından önemli ve gereklidir.

MADDE 4- Madde ile, ürünlerin teknik düzenlemesine uygun olması zorunlu hale getirilmekte ve teknik düzenlemelere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Teknik düzenlemeler uyulması zorunlu düzenleyici işlemler olup; yönetmelik, kararname, tebliğ, genelge, talimat ve benzeri şekillerde olabilmektedir. Bir ürünün piyasada bulundurulabilmesi teknik düzenlemelerin gereklerinin tam anlamıyla yerine getirilmiş olmasına bağlıdır. Uygun olmayan ürünler hakkında Kanunun öngördüğü önlemler alınmalı, yaptırımlar uygulanmalıdır.

Ayrıca madde ile, ülke menfaatlerinin gerektirdiği durumlarda, ürünlerin uyması gereken kurallara sınırlama getirmeye ve istisna tanımaya Cumhurbaşkanı yetkili kılınmaktadır.

Teknik düzenlemeleri yetkili kuruluşlar hazırlar. Bu yetki söz konusu kuruluşlara kanunla veya diğer bir mevzuatla verilmiş olabilir. Kanun, ürün veya ürün grubu bakımından bu şekilde yetkilendirilmiş kamu otoritesine çeşitli yetkiler vermektedir. Ancak söz konusu kamu otoriteleri teknik mevzuat hazırlama yetkilerini kullanırken Kanunun öngördüğü usul ve esaslara uygun hareket etmekle yükümlü kılınmaktadır. Teknik düzenlemelerin ekonomik ve ticari hayatta, üretim ve tüketimde çok önemli etkileri olabilmektedir. Bu etkilerin, kamu menfaatinin gerektirdiği şekilde ve yönde olması amacıyla Kanun teknik düzenlemelerin sektör ayrımı yapmaksızın aşağıdaki temel ilkelere uymasını hükme bağlamaktadır:

1) Teknik düzenlemeler insan sağlığı ve güvenliği gibi bir kamu yararını korumak ve gözetmek amacıyla yapılır. Çünkü bu tür bir kamu yararının varlığı ve korunması ise doğuracağı zararın büyüklüğü kamunun müdahalesini meşru kılar. Ancak bu müdahalenin de kurallar ile sınırlandırılması gerekir. Amacına uygun olmayan, gerektiğinden fazla müdahaleci olan (ölçülü olmayan), anlaşılması ve bu nedenle uygulanması güç düzenlemeler kamu yararını korumak bir yana tehlikeye sokar.

2) Teknik düzenlemeler gözetilmesi gerekli kamu yararını korumak için gerekli tedbirleri belirler. Ancak aynı zamanda, üretim ve ticaretin işleyişini de bozacak eylemlere yol açmamalıdır. Bu hassas dengenin korunması için gözetilecek ana ölçü şu olmalıdır: Yetkili kuruluş, korumayı amaçladığı kamu yararını aynı ölçüde koruyacak yöntemlerden daha az kısıtlayıcı olanı tercih etmelidir. Örneğin, uygun bir işaretlemenin, etiketlemenin veya alıcıya yaş sınırı koymanın da yeterli olabileceği hallerde ürünün tamamen yasaklanması yoluna gitmemeli veya tehlikenin gerçekleşme ihtimalinin çok düşük olduğu veya ürün grubunun çok az bir bölümünün riskli olduğu durumlarda sadece bunlara yönelik tedbirler geliştirmeli ve uygulamalı, geriye kalan uygun ürünü engellememeli ve iktisadi işletmeciyi gereksiz külfete sokmamalıdır.

3) Teknik düzenlemelerin ekonomik ve ticari hayatta, üretim ve tüketimde çok önemli etkileri olabilmektedir. Bu nedenle, teknik düzenleme taslaklarının mümkün olduğunca ilgili tüm tarafların görüşüne sunulmasında yarar vardır. Duyuru yapılmasında resmi yolların yanı sıra internet gibi yaygın olarak kullanılan ve geniş kitlelere ulaşmada yardımcı olabilecek diğer yollar da kullanılabilir. Yorum yapabilmeleri için ilgililere belirli bir süre tanınması, onların taslak üzerinde sağlıklı bir inceleme yapabilmesi ve başkalarına danışabilmesi için imkân sağlar. Bu yöntemle hazırlanmış bir teknik düzenleme çok daha geniş bir mutabakata dayandığından daha rahat ve etkin uygulanacaktır. Taslak hakkındaki bir görüşü kabul etmeyen yetkili kuruluş bu eylemini makul bir şekilde gerekçelendirebilmeli ve sunabilmelidir.

Türkiye-AB Gümrük Birliği gereğince Türkiye, AB'nin ticarete teknik engellerin önlenmesine ilişkin mevzuatını uyumlaştırmayı taahhüt etmiştir. Gümrük Birliği ayrıca, yasal olarak AB üyesi bir ülkede üretilmiş veya serbest dolaşıma girmiş ürünün Türkiye pazarına girişinin engellenemeyeceğini de hükme bağlamıştır. Türk malları ise bu haktan ancak Türkiye, ilgili AB mevzuatını uyumlaştırdıktan sonra faydalanabilmektedir.

Türkiye'nin taraf olduğu Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Ticarete Teknik Engeller Anlaşması üye ülkelerin, Türkiye-AB Gümrük Birliği ise tarafların, hazırladıkları teknik düzenlemeleri taslak halindeyken diğer tarafların görüşüne sunmalarını öngörmektedir. Böylelikle akit taraflar bir diğerinin yapacağı mevzuatı önceden inceleme, taslak üzerinde yorum yapabilme ve değişiklik önerebilme fırsatı bulabilmekte ve sonuçta muhtemel ticarete teknik engeller

önlenebilmektedir. AB kapsamında bu bildirimlerin bir diğer işlevi daha bulunmaktadır. Bu bildirimler sayesinde, alıcı ülkeler ihracatçı ülkenin mevzuatını bir tür onaylama işlemi de yapmaktadırlar. Bildirime itiraz edilmemesi veya yapılan itirazların giderilmesi, taraf ülkenin yaptığı ulusal mevzuata diğer tarafların da mutabık kaldığı sonucunu doğurmaktadır. Böylece alıcı ülkenin mevzuatı hazırlayan ülkenin kapsam dahilindeki malını ithalat aşamasında engellemesi ihtimali azalmaktadır. Bu nedenle, Türk ihraç mallarının DTÖ veya AB üyesi ülke pazarlarında serbest dolaşımının sağlanabilmesi için yetkili kuruluşların hazırladıkları teknik düzenleme taslaklarını Ticaret Bakanlığı aracılığıyla DTÖ'ye veya AB'ye bildirmeleri gerekmektedir.

Ülkemizin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme, taraf devletlerin, engellilerin bağımsız yaşayabilmelerini ve yaşamın tüm alanlarına etkin katılımını sağlamak ve engellilerin diğer bireylerle eşit koşullarda fiziki çevreye, ulaşım, bilgi ve iletişim teknolojileri ve sistemleri dâhil olacak şekilde bilgi ve iletişim olanaklarına, hem kırsal hem de kentsel alanlarda halka açık diğer tesislere ve hizmetlere erişimini sağlamak için uygun tedbirleri almasını hükme bağlamaktadır. Bu kapsamda, teknik düzenlemeler engellilerin erişebilirliğine ilişkin hükümler içerebilir. Örneğin; asansörler mevzuatında engellilerin erişilebilirliği için asansörün güvenli bir şekilde sürekli olarak çalıştırılmasına ilişkin hüküm bulunmaktadır. Bu çerçevede, yetkili kuruluş, teknik düzenlemelerin gerektirdiği hallerde teknik düzenlemeleri uygularken ürünlerde engellilerin erişebilirliğine yönelik önlemleri almalıdır.

Madde ile ayrıca, Türk Ürünlerinin İhracatının Arttırılmasına Yönelik Teknik Mevzuatı Hazırlayacak Kurumların Belirlenmesine İlişkin 97/9196 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Ticaret Bakanlığı'na verilen Avrupa Birliği teknik mevzuatına uyum alanında yetkili kuruluşlar arasında koordinasyon görevi hükme bağlanmaktadır.

MADDE 5- Güvenli ürün kısaca, insan sağlığı ve güvenliği bakımından yüksek koruma sağlayan veya diğer bir deyişle ciddi bir risk veya tehlike oluşturmayan üründür. Bir ürünün güvenli olmaması halinde piyasaya arzının veya piyasada bulundurulmasının yasaklanması, piyasadakilerin toplatılması, nihai kullanıcıda olanların ise geri çağırılması, bu ürünün arz edebileceği risklerin önlenmesi bakımından hayati öneme sahiptir.

Madde ile, bir ürünün güvenli olup olmadığına ilişkin değerlendirme kriterleri düzenlenmektedir. Öncelikle, her teknik düzenlemeye uygunluk, ürünün güvenli olduğu varsayımını doğurmaz. Çünkü teknik düzenlemeler sadece insan sağlığının ve güvenliğinin değil, çevrenin, kamu düzeninin, yol güvenliğinin korunmasını, enerji verimliliğinin sağlanmasını ve benzeri başka kamu yararlarını da gözetiyor olabilir. Bu nedenle Kanun ancak sağlık ve güvenlik koşullarını düzenleyen 4 üncü maddeye uygun teknik düzenlemelerin ürünün güvenli olduğu konusunda karine teşkil edeceğini hükme bağlamaktadır.

MADDE 6- Madde ile, ürünün bir kişiye veya bir mala zarar vermesi halinde, bu ürünün imalatçısının veya ithalatçısının zarardan dolayı tazminat yükümlülüğü düzenlenmektedir. Söz konusu düzenleme AB'nin üye devletlerin ürün sorumluluğuna ilişkin 25 Temmuz 1985 tarihli ve 85/374/AET sayılı Konsey Direktifi doğrultusunda hazırlanmaktadır.

Gerek mevzuatımızda gerekse AB mevzuatında nedensellik bağıını ispat yükü zarar görene aittir. Madde ile, uygun olmayan bir ürünün sebep olduğu zarara ilişkin birden fazla imalatçı veya ithalatçının tazminat yükümlülüğü doğuyor ise imalatçı ve ithalatçının müteselsilen sorumlu olduğu düzenlenmektedir.

Kanuna göre basiretli bir iktisadi işletmeci, piyasaya sağladığı ürünün Kanunda öngörüldüğü şekilde gerekli tüm teknik, sağlık ve güvenlik gereklerine uygunluğundan, uygun olmayan ürünleri için de gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu tutulmaktadır. Bu sorumluluğun doğal bir uzantısı da ürünündeki bir uygunsuzluktan dolayı ortaya çıkan zararların telafi edilmesidir. Bu nedenle madde ile, uygunsuz ürünlerden kaynaklanan tazminat

sorumluluğundan kurtaran ya da bu sorumluluğu azaltan sözleşmelerin ilgili maddeleri hükümsüz kabul edilmektedir.

Madde ile ayrıca, diğer kanunlardaki tazminat sorumluluğuna ilişkin hükümlerin saklı olduğu hükme bağlanmaktadır.

MADDE 7- Kanun ürünün teknik mevzuatına uygunluğundan ve güvenli olmasından birinci derecede imalatçıyı sorumlu tutmaktadır. İmalatçının sorumluluğu, ürün piyasaya arz edildikten ve hatta nihai kullanıcının eline geçtikten sonra da devam etmektedir. Araya dağıtıcıların girmesi, imalatçının yükümlülüklerini sona erdirmemektedir. Bu doğrultuda madde ile, imalatçının yükümlülükleri düzenlenmekte ve kendisine gerektiğinde rahatlıkla ve hızlı bir şekilde ulaşılması amacıyla ürüne, ambalaja ya da ürüne eşlik eden belgeye ismini, ticari unvanını, markasını ve açık adresini koyması hükme bağlanmaktadır.

MADDE 8- Madde ile, imalatçının yetkili temsilcisinin yükümlülükleri düzenlenmektedir. Kanun imalatçının ister yurtiçinde isterse de yurtdışında yerleşik olsun Türkiye’de yerleşik gerçek veya tüzel kişiyi yetkili temsilcisi olarak atayabilmesini hükme bağlamaktadır. Teknik düzenlemenin (örneğin tıbbi cihazlar) gerektirdiği durumlarda yurtdışında yerleşik imalatçı, Türkiye’de yerleşik bir yetkili temsilci atamak zorundadır. Yetkili temsilci, imalatçının kendisine yazılı olarak devrettiği görevleri yerine getirir. Bu yetkilendirme, imalatçının tüm ödevlerini kapsayamayacağı gibi maddenin ikinci fıkrasında belirlenenlerden de az olamaz. Yetkili temsilci aynı zamanda ürünün ithalatçısı da olabilir. Bu durumdaki yetkili temsilci ithalatçının 9 uncu maddede sayılan yükümlülüklerini de yerine getirmek zorundadır.

MADDE 9- Madde ile, ithalatçının yükümlülükleri düzenlenmektedir. İthalatçı, teknik düzenlemesinde aksi belirtilmediği müddetçe imalatçının tüm ödevlerini yüklenemez. Örneğin, ürünü uygunluk değerlendirmesine tabi tutamaz, uygunluk beyanını düzenleyemez veya teknik dosyayı tanzim edemez. Ancak tüm bunların usulüne uygun bir şekilde yapıldığından emin olmak zorundadır. Madde ile, ithalatçının yurtiçi piyasaya sadece güvenli ve varsa teknik düzenlemesine uygun ürünleri arz etmesi, ithalat sonrasında da ürünün ilgili teknik düzenlemeye uygun veya güvenli olmadığının tespit edilmesi halinde gerekli önlemleri alma yükümlülüğünün ithalatçıya ait olması düzenlenmektedir. İthalatçıya kendisine gerektiğinde ve rahatlıkla ulaşılması amacıyla isim, kayıtlı ticari unvan veya markasını ve açık adresini ürünün üzerinde belirtme zorunluluğu getirilmiştir.

MADDE 10- Madde ile, dağıtıcının yükümlülükleri düzenlenmektedir. Kanuna göre ürünün tedarik zincirinde yer alarak ürünü piyasada bulunduran imalatçı ve ithalatçı dışındaki herkes dağıtıcı kabul edilmektedir. Dağıtıcılar ürünü piyasada bulundurmada önce, ürünün imalatçısının veya ithalatçısının yükümlülüklerini yerine getirdiğinden emin olmak zorundadır. Ürünün ilgili teknik düzenlemeye uygun veya güvenli olmadığı hallerde imalatçı veya ithalatçıyla ve yetkili kuruluşlarla işbirliği yapmakla yükümlüdürler.

MADDE 11- Madde ile, imalatçının yükümlülüklerinin ve ürün sorumluluğu tazminatının diğer iktisadi işletmecilere uygulandığı durumlar düzenlenmektedir. Kanun hükümlerinin yerine getirilmesinden esasen ürünün imalatçısı, ürün ithal ise ithalatçısı sorumludur. Maddede ise ürüne yaptıkları özel müdahaleler nedeniyle imalatçının sorumluluklarını üstlenen iktisadi işletmeciler ile onların hangi durumlarda bu sorumlulukları yükledikleri belirtilmektedir.

Tedarik zincirinin takibini kolaylaştıracak gerekli bilgilerin kaydının tutulması uygun olmayan üründen kaynaklı tazminat sorumluluğu için de önem arz etmektedir. Madde ile, dağıtıcının uygun olmayan üründen kaynaklı zarara uğrayan kişiye ilgili imalatçı veya ithalatçının bilgisini veremediği takdirde, imalatçı gibi tazminattan sorumlu tutulması öngörülmektedir.

MADDE 12- Madde ile, iktisadi işletmecilerin izlenebilirliğine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Etkin bir denetimin sağlanabilmesi ve önlemlerin uygulanabilmesi için ürünün tedarik zincirinde yer alan iktisadi işletmecilerin açık bir şekilde biliniyor ve izlenebiliyor olması büyük önem arz etmektedir. Bunun için madde ile, ürünü piyasada bulunduran her bir iktisadi işletmeci ürünü kimden aldığını ve kime sattığını yetkili kuruluşlara beyan etmekle yükümlü kılınmaktadır. İzlenebilirlik için iktisadi işletmeciler düzenli tutulmuş, uygun bir kayıt sistemine sahip olmalıdır. Yetkili kuruluşlarca veya zarar gören tarafından talep edildiğinde kendinden bir önceki iktisadi işletmecinin iletişim bilgilerini beyan edemeyen dağıtıcılar, Kanun kapsamında imalatçı olarak kabul edilmektedir.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte günümüzde ürünün piyasaya arzını veya piyasada bulundurulmasını sağlayan e-ticaret platformları veya yer sağlayıcı internet siteleri gibi elektronik yollarla ürün sağlayan aracı hizmet sağlayıcıları yaygınlaşmıştır. Bu tür araçlarla piyasaya ürün arz edenler daha çok sayıda kişiye daha hızlı bir şekilde ulaşmakta ve bu yollarla piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulan ürünlerin güvenliğine ilişkin takibin zorluğu nedeniyle aracı hizmet sağlayıcılarının piyasaya güvenli olmayan ürün arz etme ihtimali yüksektir. Madde ile, bu gibi elektronik yollarla doğrudan ürün sağlayanlar, aracı hizmet sağlayıcıları ile benzer şekilde radyo ve televizyon gibi ürüne ilişkin satış gerçekleştiren medya hizmet sağlayıcıları da izlenebilirlik kurallarına tabi kılınmaktadır.

MADDE 13- Madde ile, uygunluk işaretleri ve belgeleri, uygunluk değerlendirme işlemlerine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Test, muayene ve belgelendirme gibi uygunluk değerlendirme işlemleri ürünün teknik düzenlemesine uygun olup olmadığının tespitine yarar. Maddeye göre, teknik düzenleme ürüne piyasaya arz öncesi uygunluk değerlendirme işlemleri yapılmasını şart koşuyorsa bu işlem olumlu bir şekilde tamamlanmadığı müddetçe bu ürün piyasaya arz edilemez, piyasada bulundurulamaz veya kullanıcının hizmetine sunulamaz.

Madde ile ayrıca, başta "CE" işareti olmak üzere, ürünlere ilişkin her türlü uygunluk işaretine ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir. Ürünlere konulan zorunlu uygunluk işaretleri ve ürünlere eşlik eden zorunlu uygunluk belgeleri ürünün uygunluğu ve güvenliği konusunda karine teşkil eder ve özellikle tüketicilerde bu yönde bir algı doğururlar. Diğer yandan, usulüne uygun olmayan şekillerde kullandıklarında da tüketicileri yanıltabilirler. Bu nedenle söz konusu uygunluk işaretlerinin gerçeğe aykırı şekilde düzenlenmesi, kullanılması veya taklit edilmesi yasaklanmaktadır.

MADDE 14- Madde ile, uygunluk değerlendirme kuruluşları ve onaylanmış kuruluşlara ilişkin usul ve esaslar belirlenmektedir. Ürünün zorunlu veya ihtiyari teknik koşulları karşılayıp karşılamadığını gösteren uygunluk değerlendirme sürecine duruma göre test, belgelendirme veya muayene gibi faaliyetler gerçekleştiren uygunluk değerlendirme kuruluşlarının da müdahil olması gerekmektedir. Bu kuruluşlardan bir bölümünü yetkili kuruluşlar ilgili mevzuatın öngördüğü usul ve esaslar çerçevesinde zorunlu uygunluk değerlendirmesi faaliyetini yürütmesi amacıyla görevlendirebilirler. Bu doğrultuda madde ile, uygunluk değerlendirme kuruluşları ve onaylanmış kuruluşların yükümlülükleri, bunları görevlendiren yetkili kuruluşların sorumluluk ve yetkileri ile uygunsuzluk halinde uygunluk değerlendirme kuruluşlarına uygulanabilecek yaptırımlar belirlenmektedir.

Uygunluk değerlendirme kuruluşları ilke olarak ürünün piyasaya arzından önceki sürece (tasarım veya imalat) katılırlar, ancak piyasa gözetimi ve denetimi veya ithalat denetimi yapamazlar. Kanunla denetim görevi yetkili kamu otoritesine verilmektedir. Uygunluk değerlendirme kuruluşlarının belgelendirdikleri ürünlerin belirlenmiş koşullara uygunluğunu devam ettirdiklerini kontrol etmeleri yürüttükleri uygunluk değerlendirmesi faaliyetlerinin bir parçasıdır. Uygunluk değerlendirme kuruluşları, uygunsuzluk tespit ettikleri takdirde iktisadi

işletmeciye vermiş oldukları belgeleri kısıtlar veya geri çekerler. Bunun yanı sıra, teknik düzenlemenin gerektirdiği hallerde yetkili kuruluşlar, uygunluk değerlendirme kuruluşlarını muayene faaliyeti yürütmesi amacıyla da görevlendirebilirler. Muayene ürün piyasaya arz edilmeden, piyasada iken ve kullanıcının hizmetinde iken de yapılabilir. Ancak bu faaliyetler yetkili kuruluşlar aracılığıyla yapılması gereken piyasa gözetimi ve denetimi olarak kabul edilemezler.

Madde ile, uygunluk değerlendirme kuruluşlarının uygunsuzluğunun tespit edilmesi halinde yetkili kuruluşlar tarafından acil haller dışında söz konusu uygunsuzlukların düzeltilmesi için makul bir süre verilmesi, nihai karar verilene kadar uygunluk değerlendirme kuruluşunun uygunsuzluğa konu faaliyetinin askıya alınması veya kısıtlanması ve uygunsuzluğun bu süre içinde giderilmemesi durumunda faaliyetin süreli veya süresiz kısıtlanması veya tamamen durdurulması yönünde düzenlemeye gidilmektedir.

Madde ile ayrıca, resmi bir görevlendirme olsun veya olmasın uygunluk değerlendirme kuruluşlarının yetkili kuruluşlara karşı her koşulda sorumlu olacakları düzenlenmektedir. Nitekim resmi görevlendirme olmasa dahi uygunluk değerlendirme kuruluşunun yürüttüğü faaliyetlerin ve verdiği belgelerin ve test raporlarının teknik düzenlemenin gerektirdiği uygunluk değerlendirmesini doğrudan veya dolaylı olarak etkilediği durumlar olabilmektedir. Örneğin, 16/12/2011 tarihli ve 2011/2621 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Uygunluk Değerlendirme Kuruluşları ve Onaylanmış Kuruluşlar Yönetmeliğinde yasal görevlendirme olmadan teknik düzenlemeler kapsamında faaliyet yürüten işletme içi akredite birimlere ilişkin hükümler yer almaktadır. Bu tür faaliyet ve belgelerdeki uygunsuzluklar teknik düzenlemenin kapsamındaki belge ve faaliyetlere de sirayet edebilmektedir. Bu tür durumlarda teknik düzenlemeyi yürüten yetkili kuruluşun müdahalesi şarttır. Ancak, bugünkü yasal düzenlemeler buna cevaz vermemektedir. Madde ile, bu hususta düzenleme yapılmaktadır.

MADDE 15- Madde ile, ürünlerin denetimine ilişkin genel usul ve esaslar düzenlenmektedir. Kanuna göre denetim, ilke olarak ürünün piyasada bulunduğu sürede, piyasaya arzından nihai kullanıcıya ulaştığı aşamaya kadar piyasa gözetimi ve denetimi yoluyla yapılmalıdır. Çünkü imalatçı tarafından piyasaya arz edilmeden önceki aşamalarda ürünün teknik düzenlemelerde öngörülen koşullara ve genel ürün güvenliği gereklerine uygunluğunun sağlanması mümkündür. Ayrıca ürün piyasaya henüz arz edilmediği için de kullanıcılar için risk oluşturduğu söylenemez. Ancak ürünün, potansiyel risklerin ve kullanıcıların niteliğine göre ve teknik düzenlemelerin öngördüğü hallerde denetimin ürün piyasaya arz edilmeden önce veya kullanıcının hizmetine sunulduktan sonra da denetlenebildiği durumlar bulunmaktadır. Örneğin, vücuda yerleştirilen kimi tıbbi cihazlar hastanın ihtiyacına göre imal edilerek piyasaya arz edilmeden doğrudan hastanın kullanımına sunulabilir. Öte yandan bazı ürünlerin (örneğin motorlu araçlar, ölçü aletleri, basınçlı kaplar veya asansörler) kullanıcının hizmetinde iken de denetlenmeleri gerekmektedir. Bu gerekçelerle Kanunun ürünün piyasaya arzından önceki ve kullanıcıda iken denetimine de cevaz vermesi gerekmektedir. Aksi takdirde bu tür denetim öngören teknik düzenlemelerin yasal dayanağı eksik kalır.

Bunun yanı sıra, bazı ürünlerin niteliklerinden dolayı kurulumu veya montajı tamamlanmadan denetlenmeleri anlam ifade etmemektedir. Örneğin bir MR cihazının hizmet vereceği yerde kurulumu yapılmadan ancak beraberindeki belgeler ile üzerindeki işaretlerin denetimi yapılabilir; cihazın uygun kalibrasyonunun yapıp yapılmadığı veya teknik gerekliliklere uygun bir şekilde çalışıp çalışmadığı denetlenemez. Bu örnek asansörler için de verilebilir. Bu nedenle denetimin nerede yapıldığı da önemlidir.

İthalatta ise durum biraz daha farklıdır. İthalatçı, teknik düzenlemede aksi belirtilmediği müddetçe ürünün uygunluk değerlendirmesi işlemlerini yapamaz. Bu işlemler, ilke olarak imalatçı veya bazı durumlarda yetkili temsilci tarafından yapılabilir ki bunlar ithalat aşamasında tamamlanabilecek işlemler değildir. Uygunluk değerlendirmesi normal koşullar altında tasarım

veya imalat aşamasında gerçekleştirilir. Bu gerekçelerle ithalatta teknik düzenlemesine veya genel ürün güvenliği gereklerine uygunsuzluğu tespit edilen ürünlerin serbest dolaşıma girişine izin verilemez. Gümrük işlemleri tamamlanmamış ürün piyasaya arz edilmiş sayılmaz. Bu durumdaki ürünün (ithalat) denetimi ürün piyasaya arz edilmeden önce yapılır.

İhraç edilen ürünler normal şartlarda varış ülkelerinin kurallarına uygun olmalıdır. Bu nedenle ihraç ürünlerinin Kanun gereğince ancak özel koşullarda denetlenmesi düzenlenmektedir. Örneğin, Türk ihraç mallarının imajının dış pazarlarda korunmasına yönelik kalite kurallarına uygunluk denetimi, bu özel durumlardan biridir. Bunun yanı sıra, kimi zaman ihraç edilen ürünlerde insan sağlığı veya güvenliğini tehdit eder nitelikte uygunsuzluklar olduğunda veya ürünler tüketiciyi yanıltacak özellikler içerdiğinde (yanıltıcı etiketleme, hile, yanlış içerik beyan etme veya son kullanım tarihinin değiştirilmesi ve benzeri) ihraç mallarının denetlenebileceği Kanun tarafından düzenlenmektedir. İthalatçı ülkeden bu hüküm kapsamı bir uygunsuzluğun ülkemize rapor edilmesi halinde ürün, yetkili kuruluş tarafından içeride de Kanun veya ilgili diğer mevzuat dikkate alınarak incelenecek ve aynı sonuç teyit edilirse gerekli önlemler alınacaktır.

Denetim, ürünlerin arz edebileceği tehlikelere karşı kamu sağlığı ve güvenliğinin korunması bakımından en önemli araçtır, bir kamu görevidir ve kamu erkine ihtiyaç duyar. Bu nedenle, yetkili kuruluşların görev ve sorumluluğundadır. İnsan sağlığı ve güvenliği, çevre ve tüketici hakları gibi bir kamu yararının korunması söz konusu olduğu için piyasa koşul ve dinamiklerine terk edilemez. Ancak yetkili kuruluşlar, denetim kapsamında aldıkları tedbirlerin önlemeyi amaçladığı tehlikenin boyutu, niteliği ve gerçekleşme olasılığı ile orantılı olmasını sağlar. Amacının ötesine geçecek geniş kapsamlı önlemlerle üretim ve ticarete gereğinden fazla müdahalelerde bulunmaktan kaçınır. Yetkili kuruluşlar, denetimin etkin ve hızlı işlemesi için gerekli idari ve teknik yapıyı oluşturmak, hazırlıklı olmak ve ilgili tüm taraflarla işbirliğini tesis etmek sorumluluğundadır.

Kimi zaman, yetkili kuruluş ürün konusunda mevzuat hazırlamasına ve uygulamasına rağmen yeterli taşra teşkilatının olmaması veya denetimde uzmanlaşmış personelinin bulunmaması gibi nedenlerle etkin bir denetim yapma imkânına sahip olamamaktadır. Kanunda bu gibi durumlar için, yetkili kuruluşun denetim yetkisini yine bu yetkiyi kullanabilecek, sorumluluk ve görevleri üstlenebilecek başka bir yetkili kuruluşa devredebilmesine olanak tanıyan hükme yer verilmektedir.

Denetim bir kamu görevi olduğu için buna ilişkin masraflar kamu bütçesinden karşılanmalıdır. Masrafların her durumda denetlenenden karşılanması halinde denetimin kalitesi düşer, gerçekten riskli ürünler üzerinde yoğunlaşamaz; hedef gözetmeksizin, öncelik sıralaması yapılmaksızın denetim yapılması riski doğar ve denetimin disiplini zarar görebilir. Ancak bu madde, ürünün teknik düzenlemesine uygun veya güvenli olmadığı tespit edilmesi halinde test, numune alma ve muayeneye ilişkin giderlerin imalatçı veya ithalatçı tarafından karşılanacağını hükme bağlayarak yaptırımın caydırıcılığını adil bir şekilde arttırmayı da amaçlamaktadır.

Madde ile ayrıca, dış ticarete konu ürünlerin uygunluk denetimlerine ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanınca belirlenmesi öngörülmektedir.

MADDE 16- Madde ile, yetkili kuruluşların piyasa gözetimi ve denetiminde görev, yetki ve sorumlulukları düzenlenmektedir. Yetkili kuruluşlar, piyasa gözetimi ve denetimini ürünlerin piyasaya tedarik edildiği her yerde yapabilir. Denetim üretim tesislerinde ancak istisnai hallerde gerçekleştirilebilir. Çünkü ilke olarak piyasa gözetimi ve denetimi ancak ürün piyasaya arz edildikten sonra yapılabilir. Üretim sürecindeki ürün ise hala piyasaya arz edilmiş değildir ve uygun hale getirilmesi ihtimali bulunmaktadır. Bu nedenle, Kanun yetkili kuruluşun sadece piyasada yapılan denetimlerde ürünün uygun olmadığına anlaşılması ve üretiminde kontrol edilmesi zorunluluğunun doğduğu istisnai hallerde üretim sürecindeki ürünleri denetleyebileceğini hükme bağlamaktadır.

Her ürün her aşamada denetlenemez ve denetim her durumda ürünün muayene edilmesini veya teste tabi tutulmasını gerektirmez. Yetkili kuruluş denetleyeceği ürünleri ve bu ürünleri denetleyeceği yerleri belirli bir program dahilinde önceden belirlemelidir. Çünkü ürünlerin piyasaya arzının yoğunlaştığı yerler farklılık gösterebilmektedir. Türkiye'nin her yerinde ürünlerin piyasaya arzı aynı yoğunlukta gerçekleşmeyeceğinden yetkili kuruluşun da personel ve mali kaynaklarını bu yoğunluk farklılığını gözönüne alarak kullanması gerekir. İlke olarak öncelikle risk analizi ile belirlenen ürünlerde (ürünlerin tamamı değil, yeterli ölçüdeki kısmı) işaret ve belge kontrolü ve duyuşsal incelemenin yapılması gerekmektedir. Bu inceleme neticesinde riskli olabileceğine dair emareler taşıyan ürünlerden numuneler alınarak bu ürünlerin muayene veya test edilmesi yoluna gidilir.

Piyasadaki ürünler arasında güvenlik veya risk seviyesi bakımından farklılıklar olması normaldir. Bir ürünün diğerine göre daha yüksek seviyede risk arz etmesi veya daha güvenli olması ürünün güvenli olmadığı veya ciddi risk taşıdığı sonucunu doğurmaz. Önemli olan teknik düzenlemenin veya genel ürün güvenliği mevzuatının izin verdiği ölçülerin dışında kalınmamasıdır.

Bir ürünün teknik düzenlemesine uygunluğunu gösteren işaret ve belgelerin eksikliği tali uygunsuzluk değildir. Kanun bu eksikliklerin giderilmeden ürünün piyasaya arz edilememesini veya piyasada bulundurulamamasını, gerektiğinde bu tür uygunsuzluğu olan ürünlerin piyasadaki çekilmesini veya kullanıcıdan geri çağırılmasını hükme bağlamaktadır.

Yetkili kuruluş denetim neticesinde üründe uygunsuzluk tespit ettiği takdirde acil haller dışında, hemen önlem alma yoluna gitmez. Kanunda, yetkili kuruluşun iktisadi işletmeciye kendini savunabilmesi, eksiklerini tamamlayabilmesi, düzeltici önlemler alabilmesi için en az on günlük süre vermesi düzenlenmektedir. Böylelikle yetkili kuruluş, ekonomik anlamda ciddi sonuçlar doğurabilecek ve iktisadi işletmecinin itibarını zedeleyebilecek önlemler almadan önce iktisadi işletmecinin kendiliğinden gerekli önlemleri almasını sağlayabilir veya temin edeceği cevap ve belgeler neticesinde kararını gözden geçirerek önlem almaktan vazgeçebilir. Bu aynı zamanda kaynakların israfının önlenmesi amacıyla da hizmet edecektir.

Yetkili kuruluşlar aldığı önlem kararlarını risk değerlendirmesine dayandırmalıdır. Risk değerlendirmesini ise riskin doğurabileceği tehlikenin niteliğini ve gerçekleşme olasılığını gözönünde bulundurarak hazırlar.

Kanunda yetkili kuruluşların, bir ürünün risk derecesine göre belirli bir şekilde işaretlenmesini, kullanıcıların riskler konusunda bilgilendirilmesi ve uyarılmasını, ciddi risk taşıyan ürünlerin piyasaya arzının veya piyasada bulundurulmasının durdurulmasını, bu ürünlerin piyasadaki çekilmesini ve kullanıcılardan geri çağırılmasını, imha edilmesini veya işlevsiz hale getirilmesini iktisadi işletmeciden talep edebilmesi düzenlenmektedir. Ayrıca, iktisadi işletmecinin gerekli önlemleri almaması, zamanında almaması veya eksik veya yetersiz olması halinde piyasadaki çekme, geri çağırma, imha etme ve işlevsiz bırakma önlemlerini kamu sağlığı ve güvenliği veya diğer bir kamu yararını korumak adına yetkili kuruluşun kendisinin alması hükme bağlanmaktadır. Kanunda sayılan önlemlerin yetkili kuruluşlar tarafından teknik düzenlemelerde yer alan diğer önlemlerin alınmasını sınırlamayacağına yer verilmektedir.

Yetkili kuruluşların alınan önlemleri duyurma yükümlülüğü de bulunmaktadır. Kanunun öngördüğü gizlilik ilkesine riayet ederek internet sitesinden veya gerekli gördüğü (basın duyurusu gibi) diğer yollarla duyurur.

Madde ile ayrıca, yetkili kuruluşlar tarafından tüketicilerin, iktisadi işletmecilerin, meslek örgütlerinin veya diğer kişilerin gerektiğinde ürün, teknik düzenleme, denetimler ve benzeri konular hakkında bilgi alabileceği, riskli ve tehlikeli ürünlere ilişkin şikayette bulunabileceği bir birim (ürün güvenliği yardım masası) kurulması, birimin işler tutulması ve kurulan birime ulaşılacak yolların duyurulması sorumluluğu düzenlenmektedir.

Yetkili kuruluşlar tarafından düzenlenen eğitime katılarak piyasa gözetimi ve denetimi sertifikası almış olan personele, fiilen piyasa gözetimi ve denetimi için görevlendirilmeleri halinde

harcırah ödenmesi gerekmektedir. Bu nedenle söz konusu personele Kanunda, 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre ödeme yapılması düzenlenmektedir.

MADDE 17- Madde ile, yetkili kuruluşların denetime ilişkin diğer yetkileri düzenlenmektedir. Kanunda yetkili kuruluşların, ürünlerin piyasaya arzından önce, kurulumu, montajı, hizmete sunulması veya ürün bir hizmet sağlanması sürecinde kullanılırken yaptığı denetimlerde bir uygunsuzlukla karşılaşmaları halinde 16 ncı maddede düzenlenen önlemlerden uygun olanları almaları hükme bağlanmaktadır.

İnternet üzerinden piyasaya arz edilen uygun olmayan ürünün satışının durdurulması da gerekte olup, e-ticaret platformlarının veya aracı hizmet sağlayıcının bunu kendiliğinden yapmaması durumunda, yetkili kuruluşun uygun olmayan ürünün satışının yapıldığı internet sitesindeki içeriğe erişimin engellenmesine karar vermesine ve bu kararı uygulanmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirmesine imkan sağlanmaktadır.

Uygun olmayan bir ürünün televizyon veya radyo üzerinden satışı söz konusu ise yetkili kuruluş 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanunda "Radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmeti içeriğinin seçiminde editöryal sorumluluğu bulunan ve bu hizmetin düzenlenme ve yayınlanma biçimine karar veren tüzel kişi" olarak tanımlanan medya hizmet sağlayıcı kuruluştan bu faaliyetlerin durdurulmasını talep eder. Madde ile; medya hizmet sağlayıcı kuruluşun satışın durdurulması için yetkili kuruluş ile işbirliği yapması hükme bağlanmaktadır.

MADDE 18- Madde ile, iktisadi işletmeciler tarafından alınan önlemlerin duyurulmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Kanun gereğince iktisadi işletmeci ürünün risk içermesi durumunda ürünün içerdiği riskleri ve aldığı önlemleri zamanında ve etkili bir şekilde duyurmakla yükümlüdür. Duyurunun kapsadığı kitlede engellilerin varlığı söz konusu ise, iktisadi işletmeciler duyuruyu engellilerin erişebileceği uygun yöntemle de yapmakla yükümlüdür. Duyuru riskli ürün, tehlike, iktisadi işletmeciye ulaşma yolları ve kullanıcının alabileceği önlemler hakkında açık, anlaşılır ve yeterli bilgiyi sağlamalıdır. Sağlamadığı her durumda, yetkili kuruluşun duyurunun daha uygun şekil ve yöntemlerle tekrarlanmasını talep hakkı bulunmaktadır. Madde ile ayrıca, dağıtıcıların da gerekli uyarı ve duyuruların ilgililere iletilmesine yardımcı olması yükümlülüğü getirilmektedir.

MADDE 19- Madde ile, ürünün geri çağırılmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmektedir. Birçok gelişmiş ülkede nihai kullanıcıya intikal etmiş ürünün iktisadi işletmeci tarafından geri çağırılması çok sık rastlanılan bir durumdur. Bu ülkelerde yasalarla, uygun olmayan ürünlerin imalatçı veya ithalatçı tarafından geri çağırılması zorunlu tutulmuştur. Kanunda ise bu kavrama ilişkin usul ve esaslar belirlenerek ülkemizde de uygun veya güvenli olmayan ürünlerin imalatçı veya ithalatçı tarafından geri çağırılması zorunlu hale getirilmektedir. Bu önlemi alan iktisadi işletmeci kararını uygun bir şekilde ilgililere duyurmak ve nihai kullanıcılara ek bir külfete girmeden, zamanında ve kolaylıkla malı teslim edebilmesi için seçenekler sunarak gerekli koşulları sağlamakla yükümlüdür.

MADDE 20- Madde ile, Kanunda düzenlenen yükümlülüklerle aykırılık hallerinde uygulanacak idari para cezaları düzenlenmektedir. Cezalar belirlenirken yeterince caydırıcı olmaları hedeflenmiş, ayrıca benzer kanunlardaki ceza oranları örnek alınmıştır.

Yetkili kuruluşlar Kanunda öngörülen önlemleri alırken ve idari para cezalarını uygularken orantılılık ilkesine, önlemlerden ticareti en az kısıtlayıcı olanının alınmasına, önlem veya ceza ile uygunsuzluk arasında doğrudan bir illiyet bağının bulunmasına, iktisadi işletmeciler arasında ayırım gözetmemeye ve rekabeti bozmamaya, alınan önlemler ile uygulanan idari yaptırımların amaca uygunluğuna ve amacın ötesine geçmemesine riayet ederler.

Madde ile ayrıca, hakkaniyete uygun olmasını teminen, Kanuna göre verilen idari para cezaları uygulanırken, cezaya konu aykırılığın büyüklüğü ve yaptırım uygulanacak gerçek veya tüzel kişinin ekonomik durumunun da dikkate alınacağı hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 21- Madde ile, iyiniyetli hareket eden iktisadi işletmecilerin teşvik edilmesi amacıyla düzenlemeler yapılmaktadır. Kanun, yetkili kuruluşların müdahalesi olmadan gerektiğinde ve uygun bir şekilde hareket eden iktisadi işletmecilerin sayısını artırmayı ve böylece yetkili kuruluşların kısıtlı kaynak ve imkanlarının sadece gerekli yerlerde kullanılmasını amaçlamaktadır.

Madde ile ayrıca, imalatçı veya ithalatçının hangi durumlarda yükümlülüklerinden kurtulacakları da belirlenmektedir.

Kanun kapsamında, bir üründe uygunsuzluk ya da güvensizlik ortaya çıkması durumunda, ürünü piyasaya arz etmiş olan imalatçının ya da ithalatçının ürünü dağıtıcılardan toplama sorumluluğu bulunmaktadır. Madde ile, imalatçı ve ithalatçının bu sorumluluklarını yerine getirirken ürünün uygunsuzluğu ve güvensizliği konusunda sorumluluğu bulunmayan dağıtıcıların olası mağduriyetinin önlenmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 22- Madde ile, yetkili kuruluşların yaptığı masrafların iktisadi işletmeciye rücu edilmesi işlemlerinde ve idari yaptırımlarda yetki ve itiraz düzenlenmektedir.

MADDE 23- Madde ile, yetkili kuruluşun kişisel verilere dair, ticari sır niteliğindeki veya fikri ve sınai mülkiyet hakkına ilişkin edindiği bilgilerin gizliliğinin insan sağlığı ve güvenliğinin korunmasının gerektirdiği haller dışında korunması amaçlanmaktadır.

MADDE 24- Madde ile, Kanunun uygulama mevzuatının neler olduğu ve hangi merciler tarafından çıkarılacağı düzenlenmektedir.

MADDE 25- Madde ile, 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun yürürlükten kaldırılmakta ve mevzuatta 4703 sayılı Kanuna yapılan atıfların bu Kanuna yapılmış sayılması öngörülmektedir.

GEÇİCİ MADDE 1- Madde ile, Kanunda belirtilen düzenlemeler yürürlüğe girene kadar geçecek süre zarfında herhangi bir yasal boşluk doğmaması için 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunun uygulama mevzuatının ve 4703 sayılı Kanuna dayanılarak yetkili kuruluşlar tarafından yürürlüğe konulan düzenlemelerin Kanuna aykırılık teşkil etmeyen hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, Cumhurbaşkanınca yeni bir Karar yürürlüğe konuluncaya kadar, 28/1/2013 tarihli ve 2013/4284 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararının uygulanmasına devam edileceği hükme bağlanmaktadır.

MADDE 26- Yürürlük maddesidir.

MADDE 27- Yürütme maddesidir.

ÜRÜN GÜVENLİĞİ VE TEKNİK DÜZENLEMELER KANUNU TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, ürünlerin güvenli ve ilgili teknik düzenlemelere uygun olmasını sağlamak; piyasa gözetimi ve denetiminin esasları ile yetkili kuruluşların görevlerini ve iktisadi işletmeciler ile uygunluk değerlendirme kuruluşlarının yükümlülüklerini belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun piyasaya arz edilmesi hedeflenen, arz edilen, piyasada bulundurulmuş veya hizmete sunulan tüm ürünleri kapsar.

(2) Avrupa Birliği üyesi ülkelere ihraç edilen veya ihraç edilmesi hedeflenen ürünler bu Kanun kapsamında piyasaya arz edilmiş sayılır.

(3) Bir ürüne ilişkin özel bir kanunun bulunması durumunda, bu Kanun hükümleri söz konusu ürüne, özel kanunda hüküm bulunmayan hallerde uygulanır.

(4) Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışındaki ülkelere ihraç edilen veya ihraç edilmesi hedeflenen ürünler bu Kanunun kapsamı dışındadır. Ancak bu ürünlerin de güvenli olması, taşıma konusu olmaması ve ürüne ilişkin işaretleme, etiketleme ve belgelendirmenin alıcıyı yanıltmayacak şekilde yapılması zorunludur.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Akreditasyon: Bir ulusal akreditasyon kurumu tarafından bir uygunluk değerlendirme kuruluşunun, belirli bir uygunluk değerlendirme faaliyetini yerine getirmek üzere ilgili ulusal veya uluslararası standartların belirlediği gerekleri ve uygulanabildiği yerlerde ilgili sektörel düzenlemelerde öngörülen ek gerekleri karşıladığının tespiti ve resmi kabulüne ilişkin kamu faaliyetini,

b) Bakanlık: Ticaret Bakanlığını,

c) Ciddi risk taşıyan ürün: Risk değerlendirmesine dayanması ve ürünün normal ve öngörülebilir kullanımının dikkate alınması kaydıyla, zarara yol açabilecek bir tehlikenin gerçekleşme olasılığı ve zararın ciddiyetinin büyüklüğünün birlikte ele alınması neticesinde, riskin etkisi kısa vadede ortaya çıkmayan vakalar da dahil olmak üzere, yetkili kuruluşların acil müdahalesini gerektiren risk taşıyan ürünü,

ç) Dağıtıcı: Ürünü tedarik zincirinde yer alarak piyasada bulduran, imalatçı veya ithalatçı dışındaki gerçek veya tüzel kişiyi,

d) Geri çağırma: Nihai kullanıcının elinde bulunan ürünün iktisadi işletmeciye geri getirilmesini amaçlayan her türlü önlemi,

e) Güvenli ürün: Kullanım süresi, hizmete sunulması, kurulumu, kullanımı, bakımı ve gözetimine ilişkin talimatlara uygun ve normal kullanım koşullarında kullanıldığında risk taşımayan veya sadece ürünün kullanımına özgü asgari risk taşıyan ve insan sağlığı ve güvenliği için gerekli düzeyde koruma sağlayan ürünü,

f) İktisadi işletmeci: İmalatçı, yetkili temsilci, ithalatçı, dağıtıcı veya ilgili teknik düzenleme kapsamında ürünlerin imalatına, piyasada bulundurulmasına veya hizmete sunulmasına ilişkin sorumluluğu olan diğer gerçek veya tüzel kişileri,

g) İmalatçı: Ürünü imal ederek veya ürünün tasarımını veya imalatını yaptırarak kendi isim veya ticari markası ile piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişiyi,

ğ) İthalatçı: Ürünü ithal ederek piyasaya arz eden gerçek veya tüzel kişiyi,

h) Nihai kullanıcı: Bir ürünü ticaret, iş, zanaat ve mesleki faaliyetler dışında tüketici olarak elinde bulunduran ya da sanayi veya mesleki faaliyeti için elinde bulunduran Türkiye’de yerleşik veya ikamet eden gerçek ya da tüzel kişiyi,

1) Piyasa gözetimi ve denetimi: Ürünlerin ilgili teknik düzenlemesi veya genel ürün güvenliği mevzuatında belirtilen gereklere uygun olmalarını sağlamak ve bu mevzuat kapsamında yer alan kamu yararını korumak amacıyla yetkili kuruluşlar tarafından yürütülen faaliyetleri ve alınan tedbirleri,

i) Piyasada bulundurma: Ürünün ticari faaliyet yoluyla, bedelli veya bedelsiz olarak dağıtım, tüketim veya kullanım için piyasaya sağlanmasını,

j) Piyasadan çekme: Tedarik zincirindeki ürünün piyasada bulundurulmasını önlemeyi amaçlayan her türlü tedbiri,

k) Piyasaya arz: Ürünün piyasada ilk kez bulundurulmasını,

l) Risk: Zarara yol açacak bir tehlikenin gerçekleşme olasılığı ile bu zararın ciddiyetinin büyüklüğünün birleşimini,

m) Risk taşıyan ürün: Ürünün kullanım amacı veya kullanım süresi ve uygulanabildiği durumlarda hizmete sunulması, kurulum ve bakım gereklilikleri de dahil olmak üzere, ürünün normal ve öngörülebilir kullanım koşulları çerçevesinde, ilgili teknik düzenleme ya da genel ürün güvenliği mevzuatı kapsamında korunan insan sağlığı ve güvenliğini, işyerinde sağlık ve güvenliği, tüketicilerin korunmasını, çevreyi, kamu güvenliğini ve diğer kamu yararlarını, makul ve kabul edilebilir değerlendirilen ölçünün ötesinde olumsuz etkileme olasılığı bulunan ürünü,

n) Teknik düzenleme: İdari hükümler de dahil olmak üzere, ürünün niteliğini, işleme veya üretim yöntemlerini veya bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme veya uygunluk değerlendirme işlemlerini tek tek veya birkaçını ele alarak belirleyen uyulması zorunlu mevzuatı,

o) Uygunluk değerlendirme kuruluşu: Kalibrasyon, test, belgelendirme ve muayene dâhil olmak üzere, uygunluk değerlendirme faaliyeti gerçekleştiren kuruluşu,

ö) Uygunluk değerlendirmesi: Ürün, süreç, hizmet, sistem, kişi veya kuruluşa ilişkin belirli şartların yerine getirilip getirilmediğini gösteren süreci,

p) Uygunluk işareti: Ürünün ilgili teknik düzenlemeye uygun olduğunu gösteren işareti,

r) Uygunsuzluk: İlgili teknik düzenlemeye veya genel ürün güvenliği mevzuatına uygun olmama halini,

s) Ürün: Her türlü madde, müstahzar veya eşyayı,

ş) Yetkili kuruluş: Ürünlere ilişkin teknik düzenlemeleri hazırlayan, yürüten veya ürünleri denetleyen kamu kuruluşunu,

t) Yetkili temsilci: İmalatçının bu Kanun ve ilgili diğer mevzuat kapsamındaki bazı yükümlülüklerini onun adına yerine getirmek üzere imalatçı tarafından yazılı bir şekilde görevlendirilen Türkiye’de yerleşik gerçek veya tüzel kişiyi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Teknik Düzenlemeler, Ürün Güvenliği, Ürün Sorumluluğu Tazminatı, İktisadi İşletmecilerin Yükümlülükleri ve İzlenebilirlik

Teknik düzenlemeler

MADDE 4- (1) Ürünlerin, teknik düzenlemesine uygun olması zorunludur. Bu hüküm, kullanılmış olmakla birlikte değişiklik yapılarak piyasaya tekrar arz edilen veya arz edilmesi hedeflenen ürünler ile Avrupa Birliği üyesi ülkeler dışındaki ülkelerden ithal edilen eski ve kullanılmış ürünlere de uygulanır. Teknik düzenlemesine uygun olmayan ürünler, uygunsuzlukları giderilmeden piyasaya arz edilemez, piyasada bulundurulamaz veya hizmete sunulamaz.

(2) Birinci fıkrada belirtilen hususlarda düzenlemeler yapmaya, sınırlamalar getirmeye ve istisnalar tanımaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(3) Ürünle ilişkin teknik düzenlemeler, yetkili kuruluşça aşağıdaki usul ve esaslar gözetilerek hazırlanır, yürürlüğe konulur veya uygulanır:

a) Yetkili kuruluş, teknik düzenlemeleri insan sağlığının, can ve mal güvenliğinin, çevrenin, hayvan ve bitki sağlığının veya tüketicinin korunması ya da enerji verimliliğinin sağlanması gibi bir kamu yararını gözeterek, rekabeti engellemeyecek şekilde ve gözettiği amacın ötesine geçmeyen, uygun, orantılı, açık ve uygulanabilir olacak şekilde hazırlar ve/veya uygular.

b) Yetkili kuruluş, hazırladığı teknik düzenlemeleri taslak aşamasındayken Bakanlığın ve ilgili tüm tarafların görüşüne açar, mevzuatın ve uluslararası yükümlülüklerin gerektirdiği hallerde ilgili uluslararası taraflara bildirir.

c) Yetkili kuruluş, ilgili teknik düzenlemelerin gerektirdiği hallerde ürünlerde engellilerin erişebilirliğine yönelik önlemleri alır.

(4) Avrupa Birliği teknik mevzuatına uyum alanında yetkili kuruluşlar arasında koordinasyon Bakanlık tarafından sağlanır.

Ürün güvenliği

MADDE 5- (1) Ürünün güvenli olması zorunludur.

(2) Teknik düzenlemenin insan sağlığı ve güvenliği ile ilgili hükümlerine uygun ürün, aksi ispatlanana kadar güvenli kabul edilir.

(3) Teknik düzenlemenin bulunmadığı veya insan sağlığı ve güvenliğine ilişkin hükümler içermediği durumlarda, bir ürünün güvenli olup olmadığının değerlendirilmesi genel ürün güvenliği mevzuatına göre yapılır.

Ürün sorumluluğu tazminatı

MADDE 6- (1) Ürünün, bir kişiye veya bir mala zarar vermesi halinde, bu ürünün imalatçısı veya ithalatçısı zararı gidermekle yükümlüdür.

(2) İmalatçı veya ithalatçının sorumlu tutulabilmesi için, zarar gören tarafın uğradığı zararı ve uygunsuzluk ile zarar arasındaki nedensellik bağıını ispat etmesi zorunludur.

(3) Ürünün sebep olduğu zarardan birden fazla imalatçı veya ithalatçının sorumlu olması halinde, bunlar müteselsilen sorumlu tutulurlar.

(4) İmalatçı veya ithalatçıyı üründen kaynaklanan tazminat sorumluluğundan kurtaran ya da bu sorumluluğu azaltan sözleşmelerin ilgili maddeleri hükümsüzdür.

(5) Ürünün sebep olduğu zarar nedeniyle ödenecek maddi ve manevi tazminat miktarının belirlenmesinde 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu hükümleri uygulanır.

(6) Tazminat talebi için zamanaşımı süresi, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten itibaren üç yıl ve herhalde zararın doğduğu tarihten itibaren on yıldır.

(7) Diğer kanunlardaki tazminat sorumluluğuna ilişkin hükümler saklıdır.

İmalatçının yükümlülükleri

MADDE 7- (1) İmalatçı;

a) Piyasaya ancak teknik düzenlemesine veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygun ürünleri arz eder.

b) Mevzuatın gerektirdiği hallerde teknik dosyayı tanzim eder, uygunluk değerlendirme işlemini yapar veya yaptırır, uygunluk beyanını veya uygunluğu gösteren diğer belgeleri düzenler ve uygunluk işaretini ürüne koyar.

c) Uygunluk değerlendirmesine ilişkin teknik dosyayı ve belgeleri teknik düzenlemede belirtilen süre, süre belirtilmediği hallerde ürünün piyasaya arz edildiği tarihten itibaren en az on yıl boyunca muhafaza eder.

ç) Ürünün ilgili kurallara uygunluğunun seri üretim boyunca da sürdürülmesi için gerekli önlemleri alır, ürünün tasarımı veya niteliğindeki değişiklikler ile uygun olduğunu beyan ettiği kurallardaki değişiklikleri takip eder ve gereğini yapar.

d) Taşındıkları muhtemel risklerle orantılı olarak, piyasada bulundurulan ürünlerinden numune alarak test eder, inceleme yapar, şikâyetlerin, uygun olmayan veya geri çağrılan ürünlerin kaydını tutar ve yaptığı izleme faaliyeti hakkında dağıtıcıları bilgilendirir.

e) Ürünün mevzuatın gerektirdiği model, parti ve seri numarası veya ayırt edilmesini sağlayacak diğer bilgileri kolayca görülebilir ve okunabilir şekilde taşımasını temin eder. Ürünün boyut veya doğasının buna elverişli olmadığı durumlarda ise bu bilgilerin ürünün ambalajında veya ürüne eşlik eden bir belgede yer almasını sağlar.

f) Mevzuatın gerektirdiği hallerde ismini, kayıtlı ticari unvan veya markasını ve kendisine ulaşılabilecek açık adresi ürünün üzerinde, bunun mümkün olmadığı durumlarda ürünün ambalajında veya ürüne eşlik eden bir belgede belirtir.

g) Ürünün taşıyabileceği risklere karşı gereken tedbirleri alır ve bunlardan sakınabilmeleri için nihai kullanıcılara gerekli bilgileri sağlar.

ğ) Ürün veya ambalajının üzerinde veya ürüne eşlik eden belgelerde yer alan (g) bendinde belirtilen bilgilerin ve montaj, kullanım ve bakım talimatları ile güvenlik kurallarının Türkçe olmasını sağlar.

h) Piyasaya arz etmiş olduğu bir ürünün uygun olmadığını öğrendiği veya bilmesinin gerektiği hallerde ürünü uygun duruma getirmek ve gerektiğinde ürünün piyasaya arzını durdurmak, ürünü piyasadan çekmek veya geri çağırarak için gerekli düzeltici önlemleri ivedilikle alır. Ürünün risk taşıdığı durumlarda özellikle sağlık ve güvenlik bakımından risk teşkil eden hususlar ile alınan düzeltici önlemler ve sonuçları hakkında ayrıntılı bir şekilde ve ivedilikle yetkili kuruluşu bilgilendirir.

ı) Piyasaya arz ettiği ürünlerin taşıdığı risklerin ortadan kaldırılması amacıyla yapılan faaliyetlerde yetkili kuruluşun talimatlarını yerine getirir ve ürünlerin uygunluğunu gösteren gerekli tüm bilgi ve belgeleri yetkili kuruluşa Türkçe veya yetkili kuruluşun kabul edeceği diğer bir dilde sağlar.

i) İlgili teknik düzenlemenin gerektirdiği hallerde ve öngördüğü usuller çerçevesinde resmi kayıt işlemlerini yapar veya yaptırır.

(2) Numunenin imalatçı dışındaki gerçek veya tüzel kişiden alınması durumunda numune bedeli, imalatçı tarafından numunenin alındığı gerçek veya tüzel kişiye ödenir.

Yetkili temsilcinin yükümlülükleri

MADDE 8- (1) İmalatçı, devrettiği yetki ve görevlerin mahiyetini, varsa koşullarını ve sınırlarını yazılı olarak ve açık bir biçimde belirlemek suretiyle yetkili temsilci atayabilir.

(2) Yetkili temsilci, imalatçının birinci fıkrada belirtilen şekilde kendisine verdiği ve mevzuatın sınırlamadığı görevleri yerine getirir. Ancak, görevlendirme belgesinde belirtilmese dahi, yetkili temsilci teknik düzenlemenin gerektirdiği ve ürünün uygunluğunu gösteren belgeleri teknik düzenlemede belirtilen süre, süre belirtilmediği hallerde ürünün piyasaya arz edildiği tarihten itibaren en az on yıl boyunca muhafaza eder ve talebi halinde yetkili kuruluşa Türkçe veya yetkili kuruluşun kabul edeceği diğer bir dilde sağlar. Ürünün taşıdığı risklerin ortadan kaldırılması amacıyla yapılan faaliyetlerde yetkili kuruluşun talimatlarını ivedilikle yerine getirir.

İthalatçının yükümlülükleri

MADDE 9- (1) İthalatçı;

a) Piyasaya ancak teknik düzenlemesine veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygun ürünleri arz eder.

b) Ürünü piyasaya arz etmeden önce, ürünün uygunluk işareti veya işaretlerini taşıdığını, ürüne gerekli belgelerin eşlik ettiğini ve imalatçının 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b), (e) ve (f) bentlerinde düzenlenen yükümlülükleri yerine getirdiğini teyit eder.

c) Ürünün uygun olmadığını bildiği veya bilmesinin gerektiği durumlarda, uygun hale getirilmeden ürünü piyasaya arz edemez ve ürünün risk taşıdığı her durumda imalatçıyı ve yetkili kuruluşu bilgilendirir.

ç) Mevzuatın gerektirdiği hallerde ismini, kayıtlı ticari unvan veya markasını ve kendisine ulaşılabilecek açık adresini ürünün üzerinde, bunun mümkün olmadığı durumlarda ürünün ambalajında veya ürüne eşlik eden bir belgede belirtir. Bu yükümlülüğü imalatçı tarafından belirtilen zorunlu veya ürün güvenliğine ilişkin bilgilerin görünürlüğünü engellemeden yerine getirir.

d) Ürünün taşıyabileceği risklere karşı gereken tedbirleri alır ve bunlardan sakınabilmeleri için nihai kullanıcılara gerekli bilgileri sağlar.

e) Ürün veya ambalajının üzerinde veya ürüne eşlik eden belgelerde yer alan (d) bendinde belirtilen bilgilerin ve montaj, kullanım ve bakım talimatları ile güvenlik kurallarının Türkçe olmasını sağlar.

f) Ürün kendi sorumluluğu altındayken, depolama ve nakliye şartlarının ürünün teknik düzenlemesine veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygunluğuna hanel gelmemesini sağlar.

g) Taşıdıkları muhtemel risklerle orantılı olarak piyasada bulundurulan ürünlerinden numune alarak test eder, inceleme yapar, şikâyetlerin, uygun olmayan veya geri çağrılan ürünlerin kaydını tutar ve yaptığı izleme faaliyetleri hakkında imalatçı ve dağıtıcıları bilgilendirir.

ğ) Piyasaya arz etmiş olduğu bir ürünün uygun olmadığını öğrendiği veya bilmesinin gerektiği hallerde ürünü uygun duruma getirmek ve gerektiğinde ürünün piyasaya arzını durdurmak, ürünü piyasadan çekmek veya geri çağırarak için gerekli düzeltici önlemleri ivedilikle alır. Ürünün risk taşıdığı durumlarda özellikle sağlık ve güvenlik bakımından risk teşkil eden hususlar ile alınan düzeltici önlemler ve sonuçları hakkında ayrıntılı bir şekilde ve ivedilikle yetkili kuruluşu bilgilendirir.

h) Mevzuatın gerektirdiği ve ürünün uygunluğunu gösteren belgelerin bir örneğini teknik düzenlemede belirtilen süre, süre belirtilmemiş ise ürünün ithal edildiği tarihten itibaren en az on yıl boyunca talebi halinde yetkili kuruluşa Türkçe veya yetkili kuruluşun kabul edeceği diğer bir dilde sağlar.

ı) Piyasaya arz ettiği ürünlerin taşıdığı risklerin ortadan kaldırılması amacıyla yapılan faaliyetlerde yetkili kuruluşun talimatlarını yerine getirir.

i) İlgili teknik düzenlemenin gerektirdiği hallerde ve öngördüğü usuller çerçevesinde resmi kayıt işlemlerini yapar veya yaptırır.

(2) Numunenin ithalatçı dışındaki gerçek veya tüzel kişiden alınması durumunda numune bedeli ithalatçı tarafından numunenin alındığı gerçek veya tüzel kişiye ödenir.

Dağıtıcının yükümlülükleri

MADDE 10- (1) Dağıtıcı;

a) Ürünü piyasada bulundurmadan önce, uygunluk işareti veya işaretlerini taşıdığını, uygunluğu gösteren belgelere sahip olduğunu, talimatların ve güvenlik kurallarının ürüne Türkçe olarak eşlik ettiğini ve imalatçının 7 nci maddenin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde, ürün ithal ise ayrıca imalatçının 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde düzenlenen yükümlülükleri yerine getirdiğini doğrular, ürünün veya ambalajının üzerine koyacağı etiket, fiyat,

uyarı ve benzeri bilgilerin imalatçının veya ithalatçının koyduğu zorunlu veya ürün güvenliğine ilişkin bilgilerin görünürlüğünün engellenmesini önler.

b) Ürünün uygun olmadığını bildiği veya bilmesinin gerektiği durumlarda, uygun hale getirilmeden ürünü piyasada bulunduramaz ve ürünün risk taşıdığı her durumda imalatçı veya ithalatçıyı ve yetkili kuruluşu ivedilikle bilgilendirir.

c) Ürün kendi sorumluluğu altındayken, depolama ve nakliye koşullarının ürünün teknik düzenlemesine veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygunluğuna hanel gelmemesini sağlar.

ç) Piyasada bulundurduğu ürünün uygun olmadığını öğrendiği veya bilmesinin gerektiği hallerde, ürünü uygun duruma getirmek, piyasadan çekmek veya geri çağırmak için gerekli düzeltici önlemlerin imalatçı veya ithalatçı tarafından alındığını teyit eder ve ürünün risk taşıdığı durumlarda imalatçı veya ithalatçıyı ve özellikle sağlık ve güvenlik bakımından risk teşkil eden hususlar ile alınan düzeltici önlemler ve sonuçları hakkında yetkili kuruluşu ivedilikle bilgilendirir.

d) Piyasada bulundurduğu ürünlerin taşıdığı risklerin ortadan kaldırılması amacıyla yapılan faaliyetlerde ilgili iktisadi işletmeci ile işbirliği yapar, ürünlerin uygunluğunu gösteren tüm bilgi ve belgeleri yetkili kuruluşa sunar ve yetkili kuruluşun talimatlarını ivedilikle yerine getirir.

İmalatçının yükümlülüklerinin ve ürün sorumluluğu tazminatının diğer iktisadi işletmecilere uygulandığı durumlar

MADDE 11- (1) Ürünü kendi isim veya ticari markası altında piyasaya arz eden veya piyasada bulundurulan ürünü teknik düzenlemesine veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygunluğunu etkileyecek şekilde değiştiren ithalatçılar ile dağıtıcılar bu Kanun kapsamında imalatçı sayılırlar ve imalatçının 7 nci maddede belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmekle sorumludurlar.

(2) Ürünün imalatçısı, yetkili temsilcisi veya ithalatçısının tespit edilemediği durumlarda, yetkili kuruluşça yapılan bildirim kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren on işgünü içinde imalatçı, yetkili temsilci veya ithalatçısının isim ve irtibat bilgilerini, bu bilgilere sahip değil ise tedarik zincirinde yer alan bir önceki iktisadi işletmecinin isim ve irtibat bilgilerini bildirmeyen dağıtıcı, bu Kanun kapsamında imalatçı olarak kabul edilir.

(3) Üründen kaynaklanan tazminat sorumluluğuna ilişkin olarak ürünün imalatçısı, yetkili temsilcisi veya ithalatçısının belirlenemediği durumlarda, zarara uğrayan kişiye bu iktisadi işletmecilerin isim ve irtibat bilgilerini, bu bilgilere sahip değil ise tedarik zincirinde yer alan bir önceki iktisadi işletmecinin isim ve irtibat bilgilerini bu talebin kendisine tebliğ edildiği tarihten itibaren on işgünü içinde bildirmeyen dağıtıcı, bu Kanun kapsamında imalatçı gibi tazminattan sorumlu tutulur.

İzlenebilirlik

MADDE 12- (1) İktisadi işletmeciler, tedarik zincirinde yer alan bir önceki ve varsa bir sonraki iktisadi işletmecinin ismi, ticari unvanı veya markası ve irtibat bilgileri ile ürünün takibini kolaylaştıracak diğer bilgilerin kaydını düzenli bir şekilde tutar, ürünü piyasaya arz ettikleri veya piyasada bulundurmaya başladıkları tarihten itibaren en az on yıl boyunca muhafaza eder ve talebi halinde yetkili kuruluşa sunarlar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen yükümlülükler; bir ürünü elektronik ortamda piyasaya arz eden veya bulunduranlar, başkalarına ait iktisadi ve ticari faaliyetlerin yapılmasına elektronik ticaret ortamını sağlayan aracı hizmet sağlayıcıları ile radyo ve televizyon gibi medya hizmet sağlayıcıları için de geçerlidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uygunluk İşaretleri ve Belgeleri, Uygunluk Değerlendirme İşlemleri ve Kuruluşları

Uygunluk işaretleri ve belgeleri, uygunluk değerlendirme işlemleri

MADDE 13- (1) Ürünün piyasaya arz edilebilmesi, piyasada bulundurulabilmesi veya hizmete sunulabilmesi için teknik düzenlemede bu ürüne ilişkin öngörülen zorunlu uygunluk değerlendirme işlemlerinin tamamlanması ve olumlu sonuçlanması gerekir.

(2) Bir teknik düzenlemenin gerektirdiği ürünlere ilişkin her türlü uygunluk işareti ve belgesinin, test raporlarının ve diğer belgelerin gerçeğe aykırı şekilde düzenlenmesi, kullanılması, tahrif veya taklit edilmesi yasaktır.

(3) Uygunluk işaretleri, sadece teknik düzenlemelerin bu işaretlerin konulmasını öngördüğü ürünlerde kullanılabilir.

(4) Ürünün uygunluğunu gösteren işaret ve belgeler, uygulama mevzuatında veya teknik düzenlemede belirtilen usul ve esaslara uygun olarak düzenlenir ve kullanılır.

(5) Ürüne, uygunluk işaretinin anlamı ve şekli hakkında üçüncü tarafları yanıltacak başka işaretler veya betimlemeler konulamaz. Diğer her türlü işaret ürüne ancak uygunluk işaretinin görünebilirliğini, okunabilirliğini ve anlamını bozmayacak şekilde konulabilir.

Uygunluk değerlendirme kuruluşları ve onaylanmış kuruluşlar

MADDE 14- (1) Yetkili kuruluş, teknik düzenlemenin gerektirdiği hallerde, uygulama mevzuatında ve teknik düzenlemede belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde onaylanmış kuruluşlar dahil olmak üzere uygunluk değerlendirme kuruluşlarını görevlendirebilir.

(2) Görevlendirme olsun veya olmasın, uygunluk değerlendirme kuruluşları, teknik düzenleme kapsamındaki faaliyetlerinden dolayı bu teknik düzenlemeyi yürüten yetkili kuruluşa karşı sorumludur.

(3) Uygunluk değerlendirme kuruluşları;

a) Uygulama mevzuatında ve teknik düzenlemelerde yer alan usul ve esaslara uyar; bağımsız, tarafsız ve şeffaf bir şekilde hizmet verir.

b) Faaliyetleri ile ilgili her türlü belge ve kaydı, teknik düzenlemede belirtilen süre, süre belirtilmediği durumlarda ise bu belge ve kayıtların düzenlendiği tarihten itibaren en az on yıl boyunca muhafaza eder ve talebi halinde yetkili kuruluşa sunar.

(4) Yetkili kuruluş, yetki alanına giren uygunluk değerlendirme kuruluşlarının uygulama mevzuatında ve teknik düzenlemelerde belirtilen nitelikleri karşılamaya devam edip etmediğini, sorumlulukları yerine getirip getirmediğini ve faaliyetleri öngörülen koşullara uygun olarak sürdürüp sürdürmediğini izler ve denetler.

(5) Yetkili kuruluş, dördüncü fıkrada belirtilen izleme ve denetleme faaliyetinin sonuçlarının olumsuz çıkması halinde, bu uygunsuzlukların düzeltilmesi için uygunluk değerlendirme kuruluşuna acil haller dışında makul bir süre verebilir. Yetkili kuruluş, nihai kararını verene kadar uygunluk değerlendirme kuruluşunun uygunsuzluğa konu faaliyetini askıya alabilir veya kısıtlayabilir. Yetkili kuruluş, verilen sürede uygunsuzluğun giderilmemesi halinde, uygunluk değerlendirme kuruluşunun teknik düzenleme kapsamındaki faaliyetlerini, uygunsuzlukla orantılı olarak süreli veya süresiz kısıtlayabilir veya tamamen durdurabilir; bu uygunluk değerlendirme kuruluşu bir onaylanmış kuruluş ise bu statüsünü geri çekebilir.

(6) Uygunluk değerlendirme kuruluşlarından faaliyeti kısıtlanan, askıya alınan, faaliyetine son verilen veya kendi isteği ile faaliyetine son verenler, uygunluk değerlendirme işlemleri ile ilgili belge ve kayıtları, uygunluk değerlendirme işlemini devam ettirmek üzere başka bir uygunluk değerlendirme kuruluşuna veya yetkili kuruluşa teslim eder veya yetkili kuruluşun talebi halinde sunmak üzere muhafaza eder.

(7) Türkiye’de yerleşik uygunluk değerlendirme kuruluşlarının akreditasyonunu kamu kuruluşu olan ulusal akreditasyon kuruluşu yapar. Uygunluk değerlendirme kuruluşları, ulusal akreditasyon kuruluşunun akreditasyon hizmeti vermediği alanlarda Avrupa Birliği üyesi ülkelerin bu alanda akreditasyon hizmeti veren ulusal akreditasyon kuruluşlarına başvurabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ürünlerin Denetimi ve Yetkili Kuruluşun Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Ürünlerin denetimine ilişkin genel usul ve esaslar

MADDE 15- (1) Yetkili kuruluş, yetki alanına giren ürünlerin teknik düzenlemelere veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygunluğunu doğrulamak amacıyla denetim yapar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen denetimin ürünün piyasaya arzından nihai kullanıcıya ulaştığı aşamaya kadar piyasa gözetimi ve denetimi yoluyla yapılması esastır. Ancak, teknik düzenlemelerin gerektirdiği hallerde ve öngördüğü koşullarda denetim; ithalat, ihracat, montaj, hizmete sunum veya bir mal veya hizmet sağlanması sürecinde veya kullanım aşamasında da yapılabilir.

(3) Denetim, yetkili kuruluşun görev ve sorumluluğundadır. Denetim yetkili kuruluş tarafından yapılır veya gerektiğinde bu görev, denetim yapma kapasitesine sahip diğer bir yetkili kuruluşa devredilebilir. Yetki devri, bu Kanunda düzenlenen yaptırımları uygulama ve önlemleri alma yetkisini de içerebilir.

(4) Yetkili kuruluş denetim görevini orantılılık ve tarafsızlık ilkelerine riayet ederek yapar.

(5) Yetkili kuruluş, ürün denetiminin etkin ve hızlı yapılması için gerekli idari ve teknik yapıyı oluşturur, plan ve program hazırlar ve gerektiğinde diğer yetkili kuruluşlarla işbirliği yapar. Yetkili kuruluşlar arasında ortaya çıkabilecek görüş ayrılıklarının giderilmesine ilişkin koordinasyon, Bakanlık tarafından sağlanır.

(6) Bir ürünün teknik düzenlemeye veya 5 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen genel ürün güvenliği mevzuatına uygunluğunu gösteren belgelere veya işaretlere sahip olması, yetkili kuruluşun, ürünü bu Kanunun gerektirdiği şekilde denetlemesini, uygun olmayan ürün hakkında bu Kanunda belirtilen önlemleri almasını veya ilgililere yaptırım uygulamasını engellemez.

(7) Denetlenen ürünün test ve/veya muayene sonucunda uygun olmadığının tespiti halinde numune, test veya muayene ve bunlara ilişkin diğer giderler imalatçı veya ithalatçı tarafından karşılanır.

(8) Dış ticarete konu ürünlerin uygunluk denetimlerine ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

Yetkili kuruluşun piyasa gözetimi ve denetiminde görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 16- (1) Yetkili kuruluş piyasaya arz edilmesi hedeflenen, piyasaya arz edilen, piyasada bulundurulmuş veya hizmete sunulan ürünleri; depoda, nakil aracında, işyeri ve üretim tesisi de dahil olmak üzere gerekli görülen yerlerde denetleyebilir ve iktisadi işletmecilerden denetime ilişkin gerek duyduğu belge, bilgi ve kayıtları isteyebilir.

(2) Yetkili kuruluş, ürünleri belirli bir program dahilinde, yeterli ölçek ve sıklıkta, işaret veya belge kontrolü veya duysal inceleme yaparak ve gerektiğinde numune almak suretiyle veya yerinde muayene ve/veya test yoluyla denetim ve bu işlemleri kayıt altına alır.

(3) Yetkili kuruluş, yaptığı denetimler veya aldığı bilgi, ihbar veya şikayetler neticesinde bir ürünün risk taşıdığına dair yeterli gerekçe bulunduğu kanaat getirirse, risk değerlendirmesi yapar. Ürünün ciddi bir risk taşıyıp taşımadığına ilişkin nihai karar, riskin doğurabileceği tehlikenin niteliği ve gerçekleşme olasılığı göz önünde bulundurularak yapılan bu risk değerlendirmesine dayanır. Daha yüksek bir güvenlik seviyesinin olabilirliği veya piyasada daha düşük riskli ürünlerin varlığı bir ürünün güvenli olmadığı veya ciddi risk taşıdığı anlamına gelmez.

(4) Ürüne ilişkin, uygunluk işareti veya teknik düzenlemenin gerektirdiği teknik dosya, etiket ve talimatların bulunmaması, eksik veya yetersiz olması veya yanlış kullanılması halinde yetkili kuruluş üçüncü fıkrada belirtilen risk değerlendirmesini yapmak için yeterli gerekçenin bulunduğunu varsayabilir. Bu durumda, yapacağı risk değerlendirmesinin sonucundan bağımsız olarak yetkili kuruluş, tespit ettiği bu fıkra kapsamındaki uygunsuzlukların giderilmesini, bunun gerçekleşmemesi halinde iktisadi işletmeciden bu Kanunda öngörülen önlemlerden uygun ve gerekli gördüklerinin alınmasını ister. Bu uygunsuzlukların devam etmesi halinde yetkili kuruluş, ürünün piyasaya arzının yasaklanması veya kısıtlanması için gerekli tüm önlemleri alır veya piyasada bulunan ürünün geri çağrılmasını veya piyasadan çekilmesini sağlar.

(5) Ürünün ciddi risk taşıdığı haller dışında yetkili kuruluş, önlemlere ilişkin nihai kararı almadan önce iktisadi işletmeciye savunma yapabilmesi için on iş gününden az olmamak üzere makul bir süre verir. Yetkili kuruluş bu Kanun kapsamında aldığı önlem ve idari yaptırıma ilişkin kararını iktisadi işletmeciye bildirdiği tebligatta bu kararın dayandığı gerekçeleri, varsa çözüm önerilerini, yasal itiraz yollarını ve süre sınırlarını da belirtir.

(6) İktisadi işletmeci, 7 nci, 8 inci, 9 uncu ve 10 uncu maddelerde düzenlenen yükümlülükleri ölçüsünde aşağıdaki düzeltici önlemlerden uygun ve gerekli olanları orantılılık ilkesine riayet ederek zamanında ve etkili olacak şekilde alır. Aksi takdirde, yetkili kuruluş, gerektiğinde bir süre sınırı da koyarak iktisadi işletmeciden;

a) Ürünün taşıdığı risk ve alınan düzeltici önlemler ve sonuçları hakkında yetkili kuruluşun eksiksiz ve ayrıntılı bir şekilde bilgilendirilmesi,

b) Uygun olmayan bir ürünün uygunluğunu sağlamak için gerekli önlemlerin alınması,

c) Belli durumlarda veya belli kişiler bakımından risk taşıyabilecek ürünlerin; riskler hakkında uygun, açık ve kolayca anlaşılabilir Türkçe uyarılarla işaretlenmesi ve bu risklerin ürüne eşlik eden belgelerde yer alan montaj, kullanım ve bakım talimatları ile güvenlik kurallarında açıkça belirtilmesi veya bu ürünlerin piyasaya arzının uygunluğunu temin edecek ön koşullara tabi tutulması ve risk altındaki kişilerin riskler hakkında ivedilikle ve uygun şekillerde uyarılması,

ç) Hakkında ciddi risk taşıdığına dair belirtilerin bulunduğu ürünlerin piyasaya arzının, piyasada bulundurulmasının, önerilmesi veya teşhir edilmesinin gerekli değerlendirmeler ve kontroller için ihtiyaç duyulacak zaman süresince geçici olarak durdurulması,

d) Ciddi risk taşıyan ürünlerin piyasaya arzının ivedilikle durdurulması, piyasada bulundurulmasının önlenmesi, piyasadan çekilmesi ve geri çağrılması, dağıtıcıların bu kararlardan haberdar olmaları ve kararlara uymalarını sağlamak amacıyla gerekli tedbirlerin alınması ve ürünün taşıdığı riskler hakkında nihai kullanıcıların uyarılması, ürünlerin uygun koşullarda imhası veya işlevsiz hale getirilmesi, öneri ve teşhirinin durdurulması,

e) İktisadi işletmeci tarafından alınan önlemlerin, piyasaya arz ettiği ve önleme konu her bir ürün için etkin bir şekilde ve eksiksiz uygulanmış olduğunun yetkili kuruluşa bildirilmesi, önlemlerinden uygun ve gerekli gördüklerini almasını ister.

(7) Yetkili kuruluş, altıncı fıkrada öngörülen önlemler dışında, gerekli gördüğü veya teknik düzenlemede yer alan diğer önlemlerin alınmasını iktisadi işletmeciden isteyebilir veya bu önlemleri kendisi alabilir.

(8) Yetkili kuruluş, iktisadi işletmecinin aldığı altıncı fıkrada belirtilen düzeltici önlemler ile kendi aldığı bu Kanun kapsamındaki önlemleri 23 üncü madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla kendi internet sitesinde veya gerekli gördüğü diğer uygun yöntemlerle ivedilikle ilan eder.

(9) Yetkili kuruluş, gerektiğinde bu Kanun kapsamına giren konulara ilişkin şikayetlerin ulaştırılabileceği veya bilgi alınabilecek ürün güvenliği yardım masası oluşturur ve bu birimin görev alanına giren konular ile irtibat bilgilerini uygun bir şekilde duyurur.

(10) Yetkili kuruluşlar tarafından düzenlenen eğitime katılarak piyasa gözetimi ve denetimi sertifikası almış olan personele, fiilen piyasa gözetimi ve denetimi için görevlendirilmeleri halinde 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa göre hak ettikleri gündeliklerin bir buçuk katı

tutarında gündelik ödenir. Ancak, 6245 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin (b) fıkrasında sayılanlar hakkında bu madde hükmü uygulanmaz.

Yetkili kuruluşun denetime ilişkin diğer yetkileri

MADDE 17- (1) İktisadi işletmecinin gerekli önlemleri almaması, zamanında almaması veya aldığı önlemleri yetkili kuruluşun eksik veya yetersiz bulması veya iktisadi işletmecinin tespit edilememesi halinde, yetkili kuruluş 16 ncı maddenin altıncı fıkrasının (d) bendinde öngörülen önlemleri alır.

(2) Piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulmuş uygun olmayan bir ürünün internet üzerinden satışının yapılması halinde, yetkili kuruluş aracı hizmet sağlayıcıya içeriğin çıkartılması için internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile bildirimde bulunur. İçeriğin yirmidört saat içerisinde aracı hizmet sağlayıcı tarafından çıkartılmaması halinde yetkili kuruluş uygun olmayan ürüne ilişkin içeriğe erişimin engellenmesine karar verir ve bu kararı uygulanmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirir. İnternet sitesinin doğrudan iktisadi işletmeciye ait olması durumunda aynı uygulama yapılır. Bu fıkra kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararı içeriğe erişimin engellenmesi (URL vb.) yöntemiyle verilir.

(3) Uygun olmayan bir ürünün televizyon veya radyo üzerinden satışının durdurulması medya hizmet sağlayıcı kuruluştan istenir. Medya hizmet sağlayıcı kuruluş, satışın durdurulması için yetkili kuruluş ile işbirliği yapar. Yetkili kuruluş, satışın durdurulması kararını Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna bildirir.

(4) Yetkili kuruluşun görevlendirdiği gerçek veya tüzel kişi tarafından, piyasa gözetimi ve denetimi amacıyla kimliği açıklanmadan ve internet, radyo ve televizyon gibi uzaktan iletişim aracı üzerinden satın alınan ürünler denetimlerde numune olarak esas alınır.

İktisadi işletmeciler tarafından alınan önlemlerin duyurulması

MADDE 18- (1) Risk taşıyan ürünlerle ilgili olarak kendiliğinden veya yetkili kuruluşun talebi üzerine bu Kanunun gerektirdiği önlemleri alan iktisadi işletmeci, bu önlemler ve ürünün içerdiği riskler hakkındaki bilgileri etkili olacak şekilde duyurur ve duyurunun kapsamına göre engellilerin erişebilirliğini dikkate alır. Duyuru, aşağıdaki bilgileri içerir:

- a) Ürünü tanıtacak marka, model veya cins ismi veya diğer ayırt edici özellikler.
- b) Mümkün ise ürünün fotoğrafı veya resimli tasviri.
- c) Alınan önlem.
- ç) Önlemi gerektiren sorunun açık ve anlaşılır tanımı.
- d) Sorumlu iktisadi işletmecinin isim, adres ve diğer iletişim bilgileri.
- e) Riskten sakınmak veya sorunu gidermek için önerilen yöntemler.

(2) Yetkili kuruluş, birinci fıkrada belirtilen duyuruyu veya duyuru şeklini uygun bulmaz veya yetersiz görürse, duyurunun daha uygun bir şekilde ve yöntemlerle tekrar edilmesini talep edebilir.

(3) Dağıtıcılar, iktisadi işletmecinin ürüne ilişkin riskler ve önlemler hakkında kendilerine bildirdiği bilgileri, varsa tedarik zincirindeki bir sonraki dağıtıcıya iletmek ve birinci fıkrada belirtilen duyuruyu müşterilerinin kolaylıkla görebileceği veya ulaşabileceği yerlere koymak zorundadır.

Ürünün geri çağırılması

MADDE 19- (1) Alınan diğer önlemlerin riskin ortadan kaldırılmasında yetersiz kalması durumunda iktisadi işletmeci kendiliğinden veya yetkili kuruluşun talebi üzerine ürünü geri çağırır.

(2) İktisadi işletmeci geri çağırma önlemini, 18 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilenlere ilaveten aşağıdaki bilgileri de ekleyerek duyurur:

- a) Ürünün teslim alınacağı veya onarılacağı adres ve irtibat noktaları.
b) Nihai kullanıcıya sunulan teklif ve seçenekler.
(3) İktisadi işletmeci ürünü teslim eden nihai kullanıcıya aşağıdaki seçeneklerden en az birini sunar:

- a) Ürünün geri çağırılmasına yol açan sorunun giderilmesi.
b) Ürünün teslim tarihindeki perakende satış değerinin ödenmesi.
c) Ürünün, teknik düzenlemesine uygun, güvenli ve eşdeğer bir ürünle değiştirilmesi.
(4) Ürünün geri çağırılmasıyla ilgili tüm masraflar ürünü geri çağırarak iktisadi işletmeci tarafından üstlenilir. İktisadi işletmeci, nihai kullanıcıya ek bir maliyet yüklemeyen ürünü zamanında ve kolaylıkla teslim edebilmesi için gerekli koşulları sağlamak zorundadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İdari Para Cezaları, Yetki, İtiraz ve Son Hükümler

İdari para cezaları

MADDE 20- (1) Bu Kanunun;

a) 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde atıf yapılan teknik düzenlemelerin veya genel ürün güvenliği mevzuatının ürün güvenliğine ilişkin hükümlerine aykırı hareket edenlere 50 bin Türk Lirasından 500 bin Türk Lirasına kadar,

b) 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde atıf yapılan teknik düzenlemelerin veya genel ürün güvenliği mevzuatının ürün güvenliği dışındaki hükümlerine aykırı hareket edenlere 20 bin Türk Lirasından 200 bin Türk Lirasına kadar,

c) 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi, 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere 20 bin Türk Lirasından 200 bin Türk Lirasına kadar,

ç) 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (ç), (d), (g), (h) ve (ı) bentleri, 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c), (d), (f) ve (g), (ğ) ve (i) bentleri, 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi, 18 inci maddesinin birinci fıkrası ile 21 inci maddesinin beşinci fıkrasına aykırı hareket edenlere 10 bin Türk Lirasından 100 bin Türk Lirasına kadar,

d) 13 üncü maddesinin üçüncü, dördüncü, beşinci fıkraları, 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi ile 14 üncü maddesinin altıncı fıkrasına aykırı hareket edenlere 20 bin Türk Lirasından 100 bin Türk Lirasına kadar,

e) 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendine aykırı hareket edenlere 40 bin Türk Lirasından 200 bin Türk Lirasına kadar,

f) 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (e), (f), (ğ) ve (i) bentleri, 8 inci maddesinin ikinci fıkrası, 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç), (e), (h) ve (i) bentleri, 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (ç) bentleri, 12 nci maddesi ile 19 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına aykırı hareket edenlere 7 bin Türk Lirasından 70 bin Türk Lirasına kadar,

g) 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (d) bentleri ile 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenlere 5 bin Türk Lirasından 50 bin Türk Lirasına kadar,

idari para cezası uygulanır.

(2) Yetkili kuruluşun denetimle görevli çalışanlarının görevlerini yapmalarına engel olanlara 5 bin Türk Lirasından 50 bin Türk Lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(3) İhraç edilmesi hedeflenen ürünlerin 2 nci maddenin dördüncü fıkrasına aykırı olması halinde yetkili kuruluşça ürün güvenliğine ilişkin aykırılıkta 50 bin Türk Lirasından 500 bin Türk Lirasına kadar, diğer aykırılık durumlarında 20 bin Türk Lirasından 200 bin Türk Lirasına kadar idari para cezası uygulanır ve gerekli diğer önlemler alınır.

(4) 2 nci maddenin dördüncü fıkrasına aykırı ürün ihraç edenlere, uygunsuzluğa konu ürünün gerçekleşen FOB bedelinin %5'inden %25'ine kadar tekabül eden miktarda Türk Lirası idari para cezası uygulanır.

(5) 17 nci maddenin ikinci ve üçüncü fıkralarına aykırı hareket edenlere 10 bin Türk Lirasından 50 bin Türk Lirasına kadar idari para cezası uygulanır.

(6) 7 nci maddenin ikinci fıkrasına ve 9 uncu maddenin ikinci fıkrasına aykırı hareket edenlere toplam numune bedelinin beş katına kadar idari para cezası uygulanır.

(7) Birinci fıkranın (c), (ç), (d), (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen aykırılık hallerinde, aynı fiil nedeniyle birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri uygulanmaz.

(8) Birinci, ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarda belirtilen idari para cezaları, bu cezalara konu uygunsuzluğun iki yıl içinde tekrarı halinde, her tekrar için bir önce verilen idari para cezasının iki katı olarak uygulanır.

(9) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları, idari önlemlerin uygulanmasına engel teşkil etmez.

(10) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde ödenir.

(11) Bu Kanuna göre verilen idari para cezaları uygulanırken, cezaya konu aykırılığın büyüklüğü ve yaptırım uygulanacak gerçek veya tüzel kişinin ekonomik durumu dikkate alınır.

İktisadi işletmeciyi sorumluluktan kurtaran haller

MADDE 21- (1) Piyasaya arz ettikleri, piyasada bulundurdukları veya hizmete sundukları ürünün uygun olmadığını tespit edip yetkili kuruluşun talebi ve uyarısı olmadan uygunsuzluğun giderilmesi ve riskin ortadan kaldırılması için ürünün geri çağırılması da dâhil olmak üzere gerekli tedbirleri kendiliğinden alan ve uygunsuzluğu tamamen gideren iktisadi işletmeciler için bu Kanunda düzenlenen idari yaptırımlar uygulanmaz.

(2) İmalatçı veya ithalatçı;

a) Ürünü piyasaya kendisinin arz etmediğini,

b) Uygunsuzluğun dağıtıcının veya üçüncü bir tarafın ürüne müdahalesinden veya kullanıcıdan kaynaklandığını,

c) Üründeki uygunsuzluğun, teknik düzenlemelere veya diğer zorunlu teknik kurallara uygun olarak üretilmesinden kaynaklandığını,

ispatladığı takdirde bu Kanunda düzenlenen idari yaptırımlar uygulanmaz.

(3) İmalatçı veya ithalatçı, ikinci fıkrada belirtilen şartlardan birini ispatladığı takdirde, 6 ncı maddede belirtilen tazminat sorumluluğu kalkar. Zararın, üründeki uygunsuzluğun yanısıra üçüncü bir kişinin fiili veya ihmalden kaynaklanmış olması imalatçı veya ithalatçının 6 ncı maddede düzenlenen tazminat sorumluluğunu azaltmaz. Ancak imalatçı veya ithalatçının üçüncü kişiye rücu hakkı saklıdır.

(4) Zararın, üründeki uygunsuzluğun yanısıra zarar görenin veya zarar görenin sorumluluğundaki bir kişinin kusurundan kaynaklanmış olması halinde, imalatçı veya ithalatçının 6 ncı maddede düzenlenen tazminat sorumluluğu, hal ve şartlara göre azaltılabileceği gibi tamamen de kaldırılabilir.

(5) Bu Kanunda belirtilen sorumluluklarını yerine getirip piyasadaki çekilen ürünü teslim eden dağıtıcı, ürünün piyasadaki çekilmesine yol açan sorunun giderilmesini imalatçı veya ithalatçıdan ister. İmalatçı veya ithalatçı, mümkün olması halinde ürünü uygun duruma getirir ve dağıtıcıya teslim eder. Ürünün işlevsiz hale getirilmesi veya imha edilmesinin gerektiği hallerde, imalatçı veya ithalatçı, dağıtıcıya imalatçı veya ithalatçının piyasaya arz ettiği satış değerinin ödenmesi veya ürünün teknik düzenlemesine uygun, güvenli ve eşdeğer bir ürünle değiştirilmesi seçeneklerinden birini sunar.

Masrafların rücu edilmesi ve idari yaptırımlarda yetki ve itiraz

MADDE 22- (1) Bu Kanunda belirlenen idari yaptırımlar yetkili kuruluş tarafından uygulanır. İdari yaptırımların hangi makam veya kamu görevlilerince uygulanacağı yetkili kuruluş tarafından çıkarılan yönetmelik ile belirlenir. 15 inci maddenin yedinci fıkrası, 16 ncı maddenin dördüncü ve yedinci fıkraları ile 17 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen masrafların yetkili kuruluş tarafından karşılanması halinde, masraflar masrafı yapan yetkili kuruluşça ilgili iktisadi işletmeceye genel hükümlere göre rücu edilir.

(2) Bu Kanun hükümlerine göre verilen idari yaptırım kararlarına karşı 6/1/1982 tarihli ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu hükümlerine göre idari yargı yoluna başvurulabilir.

Gizlilik, ticari sırlar ve şeffaflık

MADDE 23- (1) Yetkili kuruluş, bu Kanunu uygularken kişisel verilere dair, ticari sır niteliğindeki veya fikri ve sınai mülkiyet hakkına ilişkin edindiği bilgilerin gizliliğini korumakla yükümlüdür. Ancak insan sağlığı ve güvenliğinin gerektirdiği hallerde bu bilgilerin açıklanması bu kapsamda sayılmaz.

Uygulama mevzuatı

MADDE 24- (1) Teknik düzenlemelerin hazırlanmasına ilişkin usul ve esaslar ile Avrupa Birliği teknik mevzuatını uyumlaştırmak ve piyasa gözetimi ve denetimi yapmakla yetkili kuruluşların belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca belirlenir.

(2) Bu Kanun kapsamında yer alan;

a) Piyasa gözetimi ve denetimi, "CE" işareti, uygunluk değerlendirme kuruluşları ve onaylanmış kuruluşlar ile bildirimlere ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca yürürlüğe konulan yönetmeliklerle,

b) Uygunluk değerlendirme yöntemleri, ticarete teknik engellerin önlenmesi, teknik mevzuat uyumu, elektronik ticarete piyasa gözetimi ve denetimi, genel ürün güvenliği ve bu Kanunun uygulanmasını ilgilendiren diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından, belirlenir.

Yürürlükten kaldırılan Kanun

MADDE 25- (1) 29/6/2001 tarihli ve 4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Mevzuatta 4703 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış kabul edilir.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) 24 üncü maddede belirtilen düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar, 4703 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinde belirtilen uygulama mevzuatı ile 4703 sayılı Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan teknik düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.

(2) Cumhurbaşkanınca yeni bir Karar yürürlüğe konuluncaya kadar, dış ticarete konu ürünlerin uygunluk denetimlerine ilişkin 28/1/2013 tarihli ve 2013/4284 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Teknik Düzenlemeler Rejimi Kararı hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük

MADDE 26- (1) Bu Kanun yayımı tarihinden bir yıl sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.